

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PERBADANAN PINJAMAN SABAH
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016**

**KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PERBADANAN PINJAMAN SABAH
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016**

Laporan Mengenai Penyata Kewangan

Penyata Kewangan Perbadanan Pinjaman Sabah bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 telah diaudit oleh wakil saya yang merangkumi Lembaran Imbangian Pada 31 Disember 2016 dan Penyata Pendapatan, Penyata Perubahan Dalam Ekuiti Pemegang Syer serta Penyata Aliran Tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut, ringkasan polisi perakaunan yang signifikan dan nota penjelasan lain.

Tanggungjawab Perbadanan Terhadap Penyata Kewangan

Perbadanan bertanggungjawab terhadap penyediaan dan persembahan penyata kewangan tersebut yang saksama selaras dengan piawaian pelaporan kewangan yang diluluskan di Malaysia dan Enakmen Tubuh No. 6 tahun 1984. Perbadanan juga bertanggungjawab terhadap kawalan dalaman yang ditetapkan perlu oleh pengurusan bagi membolehkan penyediaan penyata kewangan yang bebas daripada salah nyata yang ketara sama ada disebabkan oleh fraud atau kesilapan.

Tanggungjawab Juruaudit

Tanggungjawab saya adalah memberi pendapat terhadap penyata kewangan tersebut berdasarkan pengauditan yang dijalankan. Pengauditan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia. Piawaian tersebut menghendaki saya mematuhi keperluan etika serta merancang dan melaksanakan pengauditan untuk memperoleh jaminan yang munasabah sama ada penyata kewangan tersebut bebas daripada salah nyata yang ketara.

Pengauditan meliputi pelaksanaan prosedur untuk memperoleh bukti audit mengenai amau dan pendedahan dalam penyata kewangan. Prosedur yang dipilih bergantung kepada pertimbangan juruaudit, termasuk penilaian risiko salah nyata yang ketara pada penyata kewangan sama ada disebabkan oleh fraud atau kesilapan. Dalam membuat penilaian risiko tersebut, juruaudit mempertimbangkan kawalan dalaman yang bersesuaian dengan entiti dalam penyediaan dan persembahan penyata kewangan yang memberi gambaran yang

benar dan saksama bagi tujuan merangka prosedur pengauditan yang bersesuaian tetapi bukan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman entiti tersebut. Pengauditan juga termasuk menilai kesesuaian polisi perakaunan yang diguna pakai dan kemunasabahan anggaran perakaunan yang dibuat oleh pengurusan serta persembahan penyata kewangan secara menyeluruh.

Saya percaya bahawa bukti audit yang saya peroleh adalah mencukupi dan bersesuaian untuk dijadikan asas bagi pendapat audit saya.

Pendapat

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Perbadanan Pinjaman Sabah pada 31 Disember 2016 dan prestasi kewangan serta aliran tunainya bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut selaras dengan piawaian pelaporan kewangan yang diluluskan di Malaysia.

Saya telah mempertimbangkan penyata kewangan dan laporan juruaudit bagi semua syarikat subsidiari yang tidak diaudit oleh saya seperti yang dinyatakan dalam nota kepada penyata kewangan. Saya berpuas hati bahawa penyata kewangan berkenaan telah disatukan dengan Penyata Kewangan Perbadanan Pinjaman Sabah dalam bentuk dan kandungan yang sesuai dan wajar bagi tujuan penyediaan penyata kewangan. Saya juga telah menerima maklumat dan penjelasan yang memuaskan sebagaimana yang dikehendaki bagi tujuan tersebut. Laporan juruaudit mengenai penyata kewangan syarikat subsidiari berkenaan tidak mengandungi sebarang pemerhatian yang boleh menjelaskan penyata kewangan.

Laporan Mengenai Keperluan Perundangan Dan Peraturan Lain

Selaras dengan keperluan Enakmen Perbadanan No. 22/1981, saya turut melaporkan bahawa pada pendapat saya, rekod perakaunan dan lain-lain rekod lain telah diselenggara dengan teratur selaras dengan Seksyen 52(1)(a) Enakmen tersebut.

(PATIMAH BINTI RAMUJI)
b.p KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA
KOTA KINABALU
3 MEI 2017

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Kewangan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Kewangan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016

Isi kandungan

Muka surat

Penyata Ahli Perbadanan	1 - 3
Penyata Kedudukan Kewangan	4
Penyata Pendapatan Komprehensif	5
Penyata Perubahan Dalam Ekuiti	6
Penyata Aliran Tunai	7
Ringkasan Dasar Perakaunan Penting	8 - 23
Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan	24 - 58

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Ahli Perbadanan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016

Pengerusi	YB Datuk Linda Tsen Thau Lin
Timbalan Pengerusi	Datuk Mohamad Bin Jafry
Ahli Ex-Officio	Datuk Pg. Hassanel Datuk Pg. Hj. Mohd Tahir Muluk bin Samad - Pengarah Giliar Datuk Hj. Safar bin Untong Encik Idrus Shafie
Ahli	Encik Marzuki Hj. Spawi, J.P. IR. Shahelmey bin Yahya, J.P. Encik Zamani Hj. Basri Encik Raskan Asing (meninggal pada 1 Mac 2016)
Ketua Pegawai Eksekutif/Setiausaha	Datuk Vincent Pung Yee Kiong
Alamat	Wisma Perbadanan Pinjaman Sabah Pekan Baru Donggongan Penampang 88805 Kota Kinabalu, Sabah
Bank	AmBank Berhad AmIslamic Bank Berhad Alliance Bank Berhad Alliance Islamic Bank Berhad CIMB Bank Berhad Malayan Banking Berhad Malayan Islamic Bank Berhad Bank Islam Malaysia Berhad Public Bank Berhad Public Islamic Bank Berhad

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Ahli Perbadanan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

Pada pendapat kami, penyata kewangan pada muka surat 4 hingga 58 telah disediakan berdasarkan peruntukan-peruntukan Ordinan Perbadanan Pinjaman, 1955 seperti dipinda, Piawaian Pelaporan Kewangan (MFRS) di Malaysia dan menurut piawaian perakaunan yang diiktiraf di Malaysia untuk menunjukkan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan Perbadanan Pinjaman Negeri Sabah pada **31 Disember 2016** dan keputusan serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut.

Ditandatangani Bagi Pihak Perbadanan,

YB DATUK LINDA TSEN THAU LIN
Pengerusi

DATUK VINCENT PUNG YEE KIONG
Setiausaha

Tarikh:

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

**Penyata Ahli Perbadanan
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)**

Surat Sumpah Pegawai Kewangan

Saya, **Chow Siew Ping @ Patricia Chow**, pegawai yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan **Perbadanan Pinjaman Sabah**, dengan tulus ikhlas berikrar bahawa penyata kewangan yang dikemukakan pada muka surat 4 hingga 58, adalah sebaik-baik pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah benar dan saya membuat ikrar ini dengan penuh kepercayaan bahawa ianya benar dan menurut peruntukan-peruntukan Akta Akuan Berkanun, 1960.

Diisyiharkan dan diikrarkan oleh Penama di atas **Chow Siew Ping @ Patricia Chow** di Kota Kinabalu di dalam Negeri Sabah pada

Chow Siew Ping @ Patricia Chow

Di hadapan saya,

HAJI SALIMI BIN MARALIM
Justice of the Peace

**Lot AG 02, Blok A, Tingkat Bawah,
Wisma MUIS, Jln. Tunku Abd. Rahman,
88000 Kota Kinabalu, Sabah, Malaysia.**

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2016

Aset	Nota	Kumpulan			Perbadanan		
		31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Aset Bukan Semasa							
Hartanah, loji dan peralatan	3	37,934,372	39,092,992	38,724,692	37,934,372	39,092,992	38,724,692
Pelaburan dalam entiti kawalan bersama	4	5,591,363	9,524,414	6,905,575	4,123,199	8,123,199	8,123,199
		43,525,735	48,617,406	45,630,267	42,057,571	47,216,191	46,847,891
Aset Semasa							
Wang Tunai dan baki di bank	5	20,373,256	23,854,466	21,876,660	20,373,256	23,854,466	21,876,660
Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan	6	8,296,291	24,699,483	36,251,306	8,296,291	24,699,483	36,251,306
Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi	7	1,213,069	1,173,753	1,128,731	1,213,069	1,173,753	1,128,731
Aset Cukai		6,372,710	4,663,778	-	6,372,710	4,663,778	-
Pelbagai penerimaan, deposit dan pra-pembayaran	8	5,949,015	5,582,383	9,325,871	5,949,015	5,582,383	9,325,871
Pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain pinjaman	9	2,634,386,696	2,320,948,532	2,195,374,457	2,634,386,696	2,320,948,532	2,195,374,457
		2,676,591,037	2,380,922,395	2,263,957,025	2,676,591,037	2,380,922,395	2,263,957,025
Jumlah Aset		2,720,116,772	2,429,539,801	2,309,587,292	2,718,648,608	2,428,138,586	2,310,804,916
Liabiliti Dan Ekuiti Pemegang Syer							
Liabiliti bukan Semasa							
Peminjaman	10	490,299,224	466,679,817	507,108,547	490,299,224	466,679,817	507,108,547
Terbitan sekuriti hutang	11	1,690,000,000	1,470,000,000	1,330,000,000	1,690,000,000	1,470,000,000	1,330,000,000
		2,180,299,224	1,936,679,817	1,837,108,547	2,180,299,224	1,936,679,817	1,837,108,547
Liabiliti Semasa							
Pelbagai belum bayar dan akruan	12	33,312,567	35,827,993	45,193,201	33,312,567	35,827,993	45,193,201
Overdraf	13	2,414,849	561,588	892,181	2,414,849	561,588	892,181
Peruntukan cukai		-	-	151,735	-	-	151,735
		35,727,416	36,389,581	46,237,117	35,727,416	36,389,581	46,237,117
Jumlah Liabiliti		2,216,026,640	1,973,069,398	1,883,345,664	2,216,026,640	1,973,069,398	1,883,345,664
Modal Syer	14	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000
Dana Terkumpul		304,090,132	256,470,403	226,241,628	302,621,968	255,069,188	227,459,252
Jumlah Ekuiti Pemegang Syer		504,090,132	456,470,403	426,241,628	502,621,968	455,069,188	427,459,252
Jumlah Liabiliti dan Ekuiti Pemegang Syer		2,720,116,772	2,429,539,801	2,309,587,292	2,718,648,608	2,428,138,586	2,310,804,916

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Pendapatan Komprehensif bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

Nota	Kumpulan		Perbadanan	
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM
Pendapatan faedah	15 199,793,442	180,674,702	199,793,442	180,674,702
Perbelanjaan faedah	16 (83,719,572)	(75,483,433)	(83,719,572)	(75,483,433)
Pendapatan faedah bersih	116,073,869	105,191,269	116,073,869	105,191,269
Pendapatan bukan faedah	17 10,063,609	8,253,690	10,063,609	8,253,690
	126,137,478	113,444,959	126,137,478	113,444,959
Perbelanjaan Operasi	18 (38,070,005)	(38,066,329)	(38,070,005)	(38,066,329)
Lain-lain keuntungan	39,316	45,022	39,316	45,022
Bahagian keuntungan dari entiti kawalan bersama	66,951	41,014	-	-
Susutnilai hartanah, loji dan peralatan	3 (2,736,013)	(2,811,969)	(2,736,013)	(2,811,969)
Peruntukan hutang ragu	19 (25,317,417)	(23,252,397)	(25,317,417)	(23,252,397)
Keuntungan sebelum cukai dan zakat	60,120,311	49,400,300	60,053,360	49,359,286
Cukai				
-Perbadanan	20 (17,142,473)	(19,777,069)	(17,142,473)	(19,777,069)
Zakat	(85,686)	(226,760)	(85,686)	(226,760)
Jumlah pendapatan komprehensif bagi tahun	42,892,152	29,396,471	42,825,201	29,355,457

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

Diagihkan kepada pemilik syarikat induk				
Kumpulan	Nota	Modal Syer RM	Dana Terkumpul RM	Jumlah RM
Pada 1 Januari 2015 dinyatakan terdahulu				
- Pengelasan semula	25 c)	200,000,000	228,241,628	428,241,628
Pada 1 Januari 2015 dinyatakan semula				
Pelarasan bagi tahun lepas			(2,000,000)	(2,000,000)
Lebihan bersih bagi tahun kewangan			200,000,000	226,241,628
Pada 31 Disember 2015			919,654	919,654
			-	29,309,121
			200,000,000	256,470,403
				456,470,403
Diagihkan kepada pemilik syarikat induk				
Kumpulan	Nota	Modal Syer RM	Dana Terkumpul RM	Jumlah RM
Pada 1 Januari 2016				
MFRS 1		200,000,000	256,470,403	456,470,403
Lebihan bersih bagi tahun kewangan		-	20,927,577	20,927,577
Dividen		-	42,892,152	42,892,152
Pada 31 Disember 2016	22	-	(16,200,000)	(16,200,000)
		200,000,000	304,090,132	504,090,132
Diagihkan kepada pemilik syarikat induk				
Perbadanan	Nota	Modal Syer RM	Dana Terkumpul RM	Jumlah RM
Pada 1 Januari 2015 dinyatakan terdahulu				
- Pengelasan semula	25 c)	200,000,000	229,459,252	429,459,252
Pada 1 Januari 2015 dinyatakan semula				
Pelarasan bagi tahun lepas			(2,000,000)	(2,000,000)
Lebihan bersih bagi tahun kewangan			200,000,000	227,459,252
Pada 31 Disember 2015			(1,658,171)	(1,658,171)
			-	29,268,107
			200,000,000	255,069,188
				455,069,188
Diagihkan kepada pemilik syarikat induk				
Perbadanan	Nota	Modal Syer RM	Dana Terkumpul RM	Jumlah RM
Pada 1 Januari 2016				
MFRS 1		200,000,000	255,069,188	455,069,188
Lebihan bersih bagi tahun kewangan		-	20,927,579	20,927,579
Dividen		-	42,825,201	42,825,201
Pada 31 Disember 2016	22	-	(16,200,000)	(16,200,000)
		200,000,000	302,621,968	502,621,968

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Penyata Aliran Tunai bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

Nota	Kumpulan dan Perbadanan	
	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Aliran tunai dari aktiviti operasi		
Lebihan sebelum zakat dan cukai	60,053,360	49,359,286
Pelarasan bagi:		
Susutnilai harta tanah, loji dan peralatan	2,736,012	2,845,829
Cukai	5,547,330	(2,250,753)
Elaun hutang rugu bagi pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain	25,317,417	23,252,397
Hutang lapuk dan pembiayaan dihapuskira	(16,965,991)	(24,085,148)
Faedah tergantung	410,283	277,832
Untung dari penjualan harta tanah, loji dan peralatan	(1,175)	(110,656)
Elaun kemerosotan masuk kira semula berhubung pengurangan nilai dalam pelaburan sekuriti	(39,316)	(45,022)
Pendapatan dividen	(67,206)	(149,675)
	16,937,354	(265,196)
Lebihan operasi sebelum perubahan modal kerja	76,990,714	49,094,090
Perubahan modal kerja:		
Pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain	(322,199,873)	(125,019,155)
Pelbagai penerimaan, deposit dan pra-pembayaran	(366,631)	3,743,486
Pelbagai belum bayar dan akruan	(2,515,428)	(9,479,223)
	(325,081,932)	(130,754,892)
Tunai digunakan dalam aktiviti operasi	(248,091,218)	(81,660,802)
Bayaran cukai	(19,671,157)	(24,000,000)
Zakat	(85,686)	(226,760)
Tunai bersih digunakan daripada aktiviti operasi	(267,848,061)	(105,887,562)
Aliran tunai dari aktiviti pelaburan		
Pembelian aset tetap	(1,610,393)	(3,236,841)
Pembelian sekuriti pelaburan	17,454,075	8,586,016
Pelaburan dalam Dana Amanah	(118,367)	(113,601)
Perolehan daripada penjualan harta tanah, loji dan peralatan	67,206	149,675
Perolehan daripada penjualan harta tanah dihalang tebus	34,178	133,368
Tunai bersih digunakan daripada aktiviti pelaburan	15,826,699	5,518,617
Aliran tunai dari aktiviti pembiayaan		
Dividen dibayar	-	-
Perolehan daripada penerbitan saham	4,000,000	-
Pengeluaran pinjaman bersih	243,619,407	99,597,936
Tunai bersih diperolehi daripada aktiviti pembiayaan	247,619,407	99,597,936
Kurangan bersih dalam tunai dan kesetaraan tunai	(4,401,955)	(771,009)
Tunai dan kesetaraan tunai pada awal tahun	25,848,697	26,619,706
Tunai dan tunai kesetaraan pada akhir tahun	21,446,742	25,848,697
Tunai dan kesetaraan tunai terdiri daripada:-		
Wang tunai dan baki dalam bank	5 20,373,256	23,854,466
Overdraf	13 (2,414,849)	(561,588)
Deposit	6 3,488,335	2,555,819
	21,446,742	25,848,697

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

Dasar-dasar perakaunan berikut telah diguna pakai pada Tahun pertama peralihan MFRS diterima pakai yang dianggap penting berhubung dengan penyata kewangan. Dasar-dasar ini telah digunakan secara konsisten untuk semua tahun-tahun kewangan yang dibentangkan, kecuali dinyatakan sebaliknya.

Maklumat Am

Perbadanan Pinjaman Negeri Sabah ditubuhkan pada 15 Jun 1955 dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955 yang telah dimansuhkan dan kemudian dikanunkan semula dengan Enakmen Perbadanan Pinjaman Sabah No. 22 Tahun 1981.

Perbadanan berperanan memajukan pembangunan ekonomi Negeri Sabah dengan menyediakan kemudahan:-
i. pinjaman kewangan dalam bidang pertanian, perusahaan, perumahan,
ii. pembangunan luar bandar dan bandar, pembangunan kemudahan-kemudahan awam dan persendirian, dan perusahaan lain seumpamanya,
iii. untuk menggalakkan pelaburan persendirian di Sabah dengan modal tempatan atau luar.

Pejabat urusan dan perniagaan terletak di Wisma PPS bertempat di Pekan Baru Donggongan, Penampang dan di semua pusat pelanggan daerah yang terdapat di seluruh Negeri Sabah.

Perbadanan telah dilantik oleh Kerajaan Negeri untuk mengurus Pusat Transformasi Bandar, Sabah.

Tidak terdapat perubahan dalam objektif atau aktiviti utama Perbadanan dan Kumpulan pada tahun kewangan ini.

1 Asas Penyediaan Penyata Kewangan

Penyata kewangan ini telah disediakan mengikut peruntukan Enakmen Perbadanan Pinjaman Negeri Sabah No.22 Tahun 1981 dan Piawaian Pelaporan Kewangan (MFRS) di Malaysia serta Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa (IFRS).

Penyata kewangan ini dinyatakan dalam Ringgit Malaysia (RM).

Peralihan kepada Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (Rangka Kerja MFRS)

Penyata kewangan Kumpulan dan Perbadanan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 telah disediakan selaras dengan MFRS untuk kali pertama. Dalam tahun-tahun sebelumnya, penyata kewangan ini telah disediakan selaras dengan peruntukan Enakmen No.22 tahun 1981 dan Piawaian Pelaporan Entiti Swasta (MPERS) di Malaysia.

Penyata kewangan telah disediakan menurut kos sejarah kecuali seperti yang dinyatakan dalam ringkasan asas perakaunan yang signifikan.

Peralihan kepada MFRS adalah selaras dengan MFRS 1 Penerimaan Kali Pertama Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia dengan 1 Januari 2015 sebagai tarikh peralihan. Penggunaan MFRS tidak menjelaskan jumlah yang dinyatakan di penyata kewangan Kumpulan dan Perbadanan. Oleh itu, penyesuaian ke atas ekuiti yang dilaporkan berdasarkan dengan peruntukan No.22 Enakmen tahun 1981 dengan ekuiti yang dilaporkan berdasarkan MFRS pada tarikh peralihan kepada MFRS tahunan terbaru Perbadanan ditunjukkan dalam Nota 25 kepada penyata kewangan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

1 Asas Penyediaan Penyata Kewangan (sambungan)

Penyediaan penyata kewangan yang mematuhi MFRS memerlukan penggunaan anggaran perakaunan yang kritikal dan andaian yang memberi kesan kepada jumlah aset dan liabiliti dan pendedahan aset dan liabiliti luar jangka pada tarikh penyata kewangan, dan jumlah bagi pendapatan dan perbelanjaan sepanjang tempoh yang dilaporkan. Ia juga memerlukan para Pengarah membuat pertimbangan mereka dalam proses mengguna pakai dasar perakaunan Kumpulan dan Perbadanan. Walaupun anggaran dan pertimbangan ini adalah berdasarkan pengetahuan terbaik para Pengarah tentang peristiwa dan tindakan semasa, keputusan sebenar mungkin berbeza.

Bahagian yang memerlukan tahap penilaian yang tinggi dan kompleks atau bahagian di mana andaian dan anggaran memberi kesan signifikan kepada penyata kewangan Kumpulan dan Perbadanan ditunjukkan dalam Nota 25 kepada penyata kewangan.

(a) Piawaian dan pindaan kepada piawaian yang diterbitkan yang berkuatkuasa dan terpakai bagi Kumpulan dan Perbadanan bermula 1 Januari 2016

Piawaian dan pindaan yang diterbitkan

Piawaian dan pindaan kepada piawaian yang diterbitkan telah diterima pakai oleh Perbadanan Pinjaman

MFRS 7	Penyata Kewangan:Pendedahan; Penambahbaikan Tahunan kepada MFRS 2012-2014; Menyediakan panduan tambahan untuk membantu pihak pengurusan menentukan sama ada syarat-syarat perjanjian untuk memberi perkhidmatan kepada aset kewangan yang telah dipindahkan menjadi penglibatan berterusan. Ia juga menjelaskan pendedahan tambahan mengofset Aset Kewangan dan Liabiliti Kewangan tidak diperlukan khusus untuk semua tempoh interim, melainkan jika dikehendaki oleh MFRS 134.
MFRS 11	Pengaturan bersama; Perakaunan untuk Pengambilalihan Kepentingan dalam Operasi Bersama .
MFRS 116	Hartanah, loji dan peralatan dan MFRS 138 Aset tidak ketara; Penjelasan Kaedah Boleh Diterima atas Susut Nilai dan Pelunasan.
MFRS 127	Penyata kewangan berasingan;Kaedah ekuiti dalam Penyata Kewangan Berasingan.
MFRS 10	Penyata Kewangan Disatukan, MFRS 12 "Pendedahan Kepentingan dalam Entiti Lain-lain" dan MFRS 128 "Pelaburan dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama" Entiti Pelaburan: Memohon Pengecualian Penyatuan itu.
MFRS 119	Pelan Manfaat Ditentukan; sumbangan pekerja.
MFRS 101	Pembentangan Penyata Kewangan; Inisiatif Pendedahan.
MFRS 11	Pengaturan Bersama; memerlukan pelabur untuk mengaplikasi prinsip MFRS 3 apabila entiti memperoleh kepentingan dalam operasi bersama yang merupakan perniagaan.

Pindaan ini adalah terpakai kepada kedua-dua perolehan kepentingan awal dalam satu operasi bersama dan pemerolehan kepentingan tambahan dalam operasi bersama yang sama. Walau bagaimanapun, ia juga menjelaskan bahawa kepentingan yang dipegang sebelum ini dalam satu operasi bersama tidak diukur semula apabila perolehan kepentingan tambahan dalam hasil operasi bersama sama mengekalkan kawalan bersama.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

1 Asas Penyediaan Penyata Kewangan (sambungan)

(a) Piawaian dan pindaan kepada piawaian yang diterbitkan yang berkuatkuasa dan terpakai bagi Kumpulan dan Perbadanan bermula pada tahun kewangan 1 januari 2016

Pindaan kepada MFRS 116 "Hartanah, loji dan peralatan" dan MFRS 138 "Aset tidak ketara" menjelaskan bahawa penggunaan kaedah berasaskan pendapatan untuk mengira susut nilai sesuatu hartaanah, loji dan peralatan adalah tidak sesuai. Ini kerana hasil yang dijana oleh aktiviti yang merangkumi penggunaan aset secara amnya mencerminkan faktor-faktor lain selain daripada penggunaan manfaat ekonomi yang terkandung dalam aset.

Pindaan kepada MFRS 138 juga menjelaskan hasil yang secara umumnya dianggap sebagai asas tidak sesuai untuk mengukur penggunaan manfaat ekonomi yang termaktub dalam aset tidak ketara. Tanggapan boleh diatasi hanya dalam keadaan tertentu di mana aset tidak ketara dinyatakan sebagai ukuran bagi hasil atau di mana ia boleh ditunjukkan bahawa perolehan dan penggunaan manfaat ekonomi aset tidak ketara berkait rapat.

Pindaan kepada MFRS 127 "Penyata Kewangan Berasingan" mengenai Kaedah ekuiti dalam penyata kewangan berasingan membolehkan syarikat induk dan pelabur untuk menggunakan kaedah ekuiti dalam penyata kewangan yang berasingan untuk mengambil kira pelaburan dalam anak syarikat, usaha sama dan syarikat bersekutu, sebagai pilihan tambahan .

Pindaan kepada MFRS 10, MFRS 12 dan MFRS 128 pada Entiti Pelaburan: Memohon Pengecualian Penyatuan itu menangani isu-isu yang timbul dalam konteks memohon pengecualian penyatuan untuk entiti pelaburan. Pindaan ini juga memberikan pelepasan dalam keadaan tertentu, yang akan mengurangkan kos bagi menggunakan Piawaian, menjelaskan pengecualian daripada menyediakan penyata kewangan disatukan bagi entiti induk, anak syarikat yang menyediakan perkhidmatan yang berkaitan dengan aktiviti pelaburan syarikat induk, penggunaan kaedah ekuiti oleh pelabur bagi entiti bukan pelaburan kepada pelabur entiti pelaburan dan pendedahan yang diperlukan.

Pindaan kepada MFRS 119 "Manfaat Pekerja" menjelaskan bahawa bon korporat berkualiti tinggi yang digunakan untuk menganggarkan kadar diskauan bagi obligasi manfaat selepas pekerjaan (bersara) hendaklah dalam mata wang yang sama seperti liabiliti. Pindaan ini juga menjelaskan bahawa 'deep market' untuk bon korporat berkualiti tinggi perlu dinilai pada tahap mata wang. Begitu juga, di mana tidak ada 'deep market' dalam bon korporat berkualiti tinggi dalam mata wang itu, bon kerajaan dalam mata wang yang berkenaan harus digunakan.

Pindaan kepada MFRS 101 "Pembentangan Penyata Kewangan"; inisiatif pendedahan bertujuan untuk meningkatkan keberkesanan pendedahan dan direka untuk menggalakkan syarikat-syarikat untuk memohon pertimbangan profesional dalam menentukan maklumat yang akan didedahkan di dalam penyata kewangan.

Penggunaan pindaan kepada piawaian yang diterbitkan tidak memberi kesan ketara kepada penyata kewangan Kumpulan dan Perbadanan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

1 Asas Penyediaan Penyata Kewangan (sambungan)

(b) Piawaian dan pindaan kepada piawaian yang diterbitkan yang berkaitan dengan Kumpulan dan Perbadanan tetapi belum efektif.

Kumpulan dan Perbadanan akan mengguna pakai piawaian baru dan pindaan dalam tempoh berikut:

(i) Tahun kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2018

MFRS 9	Instrumen Kewangan
MFRS 15	Hasil daripada kontrak dengan pelanggan
MFRS 1	Peralihan kali pertama-Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia
MFRS 128	Pendedahan Kepentingan dalam Entiti Lain-lain (2014-2016)

MFRS 9 mengekalkan tetapi memudahkan model pengukuran dalam MFRS 139 dan menetapkan tiga kategori utama pengukuran aset kewangan: kos dilunaskan, nilai saksama melalui untung atau rugi dan nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain ("OCI"). Asas pengelasan bergantung kepada model perniagaan entiti dan ciri-ciri aliran tunai berkontrak aset kewangan. Pelaburan dalam instrumen ekuiti sentiasa diukur pada nilai saksama melalui untung atau rugi dengan opsyen tidak boleh ditarik balik pada permulaan untuk membentangkan perubahan dalam nilai saksama dalam 'OCI' (dengan syarat surat cara itu tidak dipegang untuk dagangan). Instrumen hutang diukur pada kos yang dilunaskan hanya jika entiti yang memegangnya untuk mengumpul aliran tunai kontrak dan aliran tunai mewakili pokok dan faedah.

Bagi liabiliti, standard ini mengekalkan sebahagian besar keperluan MFRS 139. Ini termasuk perakaunan kos dilunaskan bagi kebanyakan liabiliti kewangan, dengan pencabangan derivatif terbenam. Perubahan utama adalah dalam kes-kes di mana opsyen nilai saksama diambil bagi liabiliti kewangan, di mana sebahagian daripada perubahan nilai saksama kerana risiko kredit entiti sendiri direkodkan dalam pendapatan komprehensif lain dan bukannya pada penyata pendapatan, melainkan jika wujud perakaunan yang tidak sepadan.

MFRS 9 memperkenalkan 'model kerugian kredit dijangka' mengenai penjejasan bagi semua aset kewangan yang menggantikan model penjejasan kerugian yang ditanggung digunakan dalam MFRS 139. 'Model kerugian kredit dijangka' adalah menuju kepada pandangan ke hadapan dan menghapuskan keperluan untuk mengesan suatu peristiwa yang telah berlaku sebelum kerugian kredit diiktiraf.

MFRS 15 "Hasil daripada kontrak dengan pelanggan" (berkuatkuasa pada 1 January 2018) mengenai pengiktirafan hasil dan menetapkan prinsip-prinsip untuk melaporkan maklumat yang berguna kepada pengguna penyata kewangan mengenai sifat, jumlah, masa dan ketidaktentuan hasil dan aliran tunai yang timbul daripada kontrak entiti dengan pelanggan. Hasil diiktiraf apabila pelanggan mendapat kawalan sesuatu barang atau perkhidmatan dan dengan itu mempunyai keupayaan untuk mengarahkan penggunaan dan mendapatkan manfaat dari barang atau perkhidmatan. Prinsip teras dalam MFRS 15 adalah entiti mengiktiraf hasil untuk menggambarkan pemindahan barang atau perkhidmatan yang dijanjikan kepada pelanggan dalam jumlah yang menunjukkan pertimbangan yang mana entiti itu menjangka untuk layak sebagai pertukaran barang dan perkhidmatan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

1 Asas Penyediaan Penyata Kewangan (sambungan)

(b) Piawaian dan pindaan kepada piawaian yang diterbitkan yang berkaitan dengan Kumpulan dan Perbadanan tetapi belum efektif (sambungan)

Kumpulan dan Perbadanan akan menggunakan piawaian ini apabila dikuatkuaskan. Kesan kewangan penerimaan MFRS 9 dan 15 masih dinilai oleh Kumpulan. Selain daripada MFRS 9 dan 15, pindaan kepada piawaian baru dijangka tidak mempunyai impak material kepada penyata kewangan Kumpulan dan Perbadanan.

(ii) Tahun kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2019

MFRS 16 Pajakan

Pajakan ditakrifkan sebagai kontrak (atau sebahagian daripada kontrak) yang memberikan hak untuk mengawal penggunaan aset yang dikenal pasti untuk satu tempoh masa dalam pertukaran untuk pertimbangan. MFRS 16 menghapuskan pengelasan pajakan oleh pemajak sama ada sebagai pajakan kewangan atau pajakan operasi. Ia memerlukan pemajak untuk mengiktiraf "hak-guna" (ROU) aset dan liabiliti pajakan mencerminkan bayaran pajakan masa depan bagi kebanyakan pajakan. Aset ROU disusutnilai mengikut prinsip dalam MFRS 116 "Hartanah, Loji dan Peralatan" dan liabiliti pajakan ditambah dari masa ke masa dengan perbelanjaan faedah diiktiraf dalam penyata pendapatan. Bagi pemberi pajak, MFRS 16 mengekalkan sebahagian besar keperluan dalam MFRS 117. Pemberi Pajak terus mengklasifikasikan semua pajakan sama ada sebagai pajakan operasi atau pajakan kewangan dan diakaunkan dengan berbeza.

Kesan MFRS 16 masih dinilai, dan ia tidak dijangka memberi impak material selain daripada klasifikasi dan pendedahan.

1.1 Anggaran dan Pertimbangan Perakaunan kritikal

(i) Susutnilai Peralatan

Anggaran bagi nilai buku, jangka hayat dan caj susutnilai berkaitan bagi peralatan adalah berdasarkan kepada perdagangan dan pengeluaran faktor-faktor yang boleh berubah dengan ketara hasil daripada inovasi teknikal dan tindakan pesaing sebagai tindak balas kepada keadaan pasaran. Pihak pengurusan menjangka bahawa nilai sisa peralatan akan menjadi tidak penting. Oleh itu, nilai buku tidak diambil kira dalam pengiraan jumlah yang boleh disusutnilai. Perubahan dalam tahap penggunaan dan pembangunan teknologi boleh memberi kesan kepada jangka hayat ekonomi dan nilai sisa aset, oleh itu caj susutnilai masa hadapan boleh disemak semula.

(ii) Penjejasan aset-aset bukan kewangan

Apabila nilai pemulihan sesuatu aset ditentukan berdasarkan anggaran nilai dalam kegunaan bagi unit penjanaan tunai di mana aset diperuntukkan, pihak pengurusan dikehendaki membuat anggaran aliran tunai masa depan daripada penjanaan tunai dan juga untuk menggunakan kadar diskau yang sesuai untuk menentukan nilai kini aliran tunai tersebut.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

1.1 Anggaran dan Pertimbangan Perakaunan kritikal (sambungan)

(iii) Penjejasan aset kewangan

Kerugian penjejasan diiktiraf apabila terdapat bukti objektif bahawa aset kewangan terjejas. Pengurusan secara khusus mengkaji semula pinjaman dan belum terima aset kewangan dan menganalisis sejarah hutang lapuk, penumpuan pelanggan, kemampuan kredit pelanggan, aliran ekonomi semasa dan perubahan dalam tempoh pembayaran pelanggan apabila membuat pertimbangan untuk menilai kecukupan peruntukan untuk kerugian penjejasan nilai.

Jika terdapat bukti objektif penjejasan nilai, jumlah dan masa aliran tunai masa depan dianggar berdasarkan pengalaman dalam sejarah kerugian untuk aset yang mempunyai ciri-ciri risiko kredit yang sama. Jika jangkaan berbeza daripada anggaran, perbezaan ini akan memberi kesan kepada nilai bawaan belum terima.

2 Ringkasan asas perakaunan utama

A Pengiktirafan Pendapatan Faedah

Pendapatan faedah dan perbelanjaan bagi semua instrumen kewangan yang mempunyai ciri keuntungan atau kerugian diiktiraf menggunakan kaedah keuntungan efektif.

Kaedah keuntungan efektif adalah kaedah kiraan ke atas kos yang dilunaskan bagi aset atau liabiliti kewangan dengan memperuntukkan pendapatan keuntungan atau perbelanjaan keuntungan sepanjang tempoh yang berkenaan. Kadar keuntungan efektif adalah kadar diskaun yang dianggarkan melalui bayaran tunai masa depan atau penerimaan yang dijangkakan sepanjang tempoh instrumen kewangan atau tempoh yang lebih singkat, yang mana sesuai, kepada jumlah bersih yang dibawa oleh aset atau liabiliti kewangan.

Pendapatan faedah diiktiraf menggunakan kaedah keuntungan efektif. Apabila pinjaman dan penghutang terjejas, Kumpulan mengurangkan jumlah bawaan kepada amaun boleh pulih dan terus berehat sambil diskaun sebagai pendapatan faedah. Pendapatan faedah ke atas pinjaman terjejas dan penghutang diiktiraf menggunakan kadar keuntungan efektif asal.

B Pengiktirafan Yuran dan Pendapatan Lain (pendapatan bukan faedah)

Yuran pengurusan pinjaman dan komisen diiktiraf sebagai pendapatan apabila semua syarat dipenuhi. Yuran komitmen dan yuran jaminan yang material diiktiraf sebagai pendapatan berdasarkan pembahagian masa. Caj perkhidmatan dan pendapatan yuran lain diiktiraf sebagai pendapatan apabila perkhidmatan diberikan.

Pendapatan dividen diiktiraf apabila hak untuk menerima bayaran ditentukan.

Pendapatan sewa diiktiraf berdasarkan asas akruan berdasarkan perjanjian sewaan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

C Instrumen Kewangan

Aset dan liabiliti kewangan diiktiraf apabila Kumpulan dan Perbadanan menjadi pihak dalam peruntukan kontrak instrumen.

Instrumen kewangan dikelaskan sebagai liabiliti atau ekuiti menurut dasar dalam perjanjian kontrak. Faedah, dividen, keuntungan dan kerugian berkaitan dengan instrumen kewangan yang diklasifikasikan sebagai liabiliti, dilaporkan sebagai perbelanjaan atau pendapatan. Pengagihan kepada pemegang instrumen kewangan yang diklasifikasikan sebagai ekuiti dicaj terus kepada ekuiti.

Instrumen kewangan diimbangi apabila Perbadanan mempunyai hak mengikut undang-undang untuk mengimbangi dan berniat untuk menyelesaikan secara bersih atau untuk merealisasikan aset dan menyelesaikan liabiliti secara serentak.

Aset kewangan dan liabiliti kewangan awalnya diukur pada nilai saksama. Kos transaksi yang berkaitan secara langsung dengan pemerolehan atau terbitan aset dan liabiliti kewangan (selain daripada aset dan liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi) ditambah atau ditolak daripada nilai saksama aset kewangan atau liabiliti kewangan, sebagaimana yang sesuai, pada pengiktirafan awal. Kos urus niaga yang berkaitan secara langsung kepada pengambilalihan aset atau liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi diiktiraf serta merta dalam untung rugi.

Kaedah kadar keuntungan efektif

Kaedah kadar keuntungan efektif adalah kaedah pengiraan kos aset kewangan yang dilunaskan bersama peruntukan keuntungan pendapatan sepanjang tempoh yang berkenaan. Kadar keuntungan efektif ialah kadar diskau anggaran pulangan tunai masa depan atas jangka hayat aset kewangan atau (yang mana sesuai) pada tempoh masa yang lebih singkat kepada jumlah bersih amaun bawaan pada awal pengiktirafan.

D Aset Kewangan

(a) Pengelasan

Kumpulan dan Perbadanan mengklasifikasikan aset kewangan mereka kepada kategori berikut: aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi dan pinjaman dan belum terima. Pengelasan bergantung kepada sifat dan tujuan aset kewangan dan ditentukan pada masa permulaan pengiktirafan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

D Aset Kewangan (sambungan)

(a) Pengelasan (sambungan)

(i) Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi

Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi terdiri daripada aset kewangan dipegang sehingga matang dan aset kewangan lain yang ditetapkan oleh Kumpulan dan Perbadanan sebagai nilai saksama melalui keuntungan atau kerugian selepas permulaan pengiktirafan.

(ii) Pinjaman dan belum terima

Pinjaman dan belum terima adalah aset kewangan bukan derivatif dengan bayaran tetap atau boleh ditentukan yang tidak disebut harga dalam pasaran aktif.

(b) Pengiktirafan dan pengukuran awal

Pembelian biasa dan penjualan aset kewangan diiktiraf pada tarikh penyelesaian, tarikh aset yang dihantar kepada atau oleh Kumpulan.

Aset kewangan pada mulanya diiktiraf pada nilai saksama ditambah transaksi kos yang adil bagi semua aset kewangan yang tidak dibawa pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Kos urus niaga bagi sekuriti yang dibawa pada nilai saksama melalui untung atau rugi dibawa terus ke keuntungan atau kerugian.

(c) Pengukuran berikutnya

Pelaburan kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi kemudiannya diukur pada kos pelunasan menggunakan kadar keuntungan efektif. Keuntungan atau kerugian yang timbul daripada penyahiktirafan atau penurunan nilai sekuriti diiktiraf dalam untung atau rugi.

Faedah daripada aset kewangan dipegang pada nilai saksama melalui untung atau rugi dan pelaburan kewangan dipegang hingga matang dikira menggunakan kadar keuntungan efektif dan diiktiraf dalam untung atau rugi. Pinjaman dan belum terima pada awalnya diiktiraf pada nilai saksama - yang merupakan pertimbangan tunai untuk mengasaskan atau membeli pinjaman termasuk kos transaksi, dan diukur seterusnya pada kos dilunaskan yang menggunakan kaedah kadar keuntungan efektif. Faedah atas pinjaman adalah termasuk dalam untung atau rugi. Dalam kes penurunan nilai, kerugian kemerosotan nilai dilaporkan sebagai potongan daripada nilai bawaan pinjaman dan diiktiraf dalam untung atau rugi.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

E Liabiliti Kewangan

Liabiliti kewangan diukur pada kos dilunaskan, kecuali bagi liabiliti kewangan pada nilai saksama, yang dipegang pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Liabiliti kewangan pada awalnya diiktiraf pada nilai saksama termasuk transaksi kos bagi semua liabiliti kewangan yang tidak dinyatakan pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi pada mulanya diiktiraf pada nilai saksama, dan kos urus niaga dijadikan perbelanjaan dalam keuntungan atau kerugian. Liabiliti kewangan tidak diiktiraf apabila dipadamkan.

(a) Liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi

Liabiliti kewangan ditetapkan pada nilai saksama melalui untung atau rugi selepas pengiktirafan awal. Perbadanan tidak mempunyai liabiliti kewangan bukan derivatif ditetapkan pada nilai saksama melalui untung atau rugi.

(b) Liabiliti Kewangan pada kos dilunaskan

Liabiliti kewangan yang tidak diklasifikasikan pada nilai saksama melalui untung atau rugi jatuh ke dalam kategori ini dan diukur pada kos terlunas.

F Penjejasan Aset Kewangan

Aset kewangan atau kumpulan aset kewangan dianggap sebagai terjejas jika, dan hanya jika, terdapat bukti objektif rosotnilai akibat daripada satu atau lebih peristiwa yang berlaku selepas pengiktirafan awal aset (yang ditanggung 'peristiwa kerugian') dan peristiwa kerugian (atau peristiwa-peristiwa) mempunyai kesan ke atas aliran tunai masa depan yang dianggarkan bagi aset kewangan atau kumpulan aset kewangan yang boleh dianggarkan dengan pasti.

Kriteria Kumpulan dan Perbadanan gunakan untuk menentukan bahawa terdapat bukti objektif kerugian rosotnilai dikira bersesuaian dengan garis panduan yang ditetapkan oleh Bank Negara Malaysia (BNM/GP3). Seperti tahun-tahun sebelumnya, pihak Perbadanan telah melaksanakan dasar klasifikasi yang lebih ketat ke atas pembiayaan tidak berbayar. Pembiayaan dikelaskan sebagai pembiayaan tidak berbayar dan kurang lancar apabila tiada pembayaran diterima lebih dari 3 bulan dari hari pertama ingkar atau selepas tarikh matang.

Oleh kerana itu, Perbadanan juga telah menerima pakai asas yang lebih ketat untuk peruntukan khusus atas pembiayaan tidak berbayar dengan memperuntuk lima puluh peratus (50%) peruntukan khusus atas pembiayaan tidak berbayar bagi tempoh ingkar empat(4) bulan dan kurang daripada tujuh (7) bulan tuggakan. Kaedah ini mencerminkan dasar peruntukan lebih bijaksana untuk pinjaman, pendahuluan dan pembiayaan.

Peruntukan am berasaskan peratusan jumlah pinjaman belum dijelaskan, faedah tergantung bersih dan peruntukan khusus untuk pinjaman tidak berbayar dan hutang lapuk dan ragu dibuat untuk menampung kemungkinan berlakunya kerugian yang tidak dikenal pasti secara khusus.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

F Penjejasan Aset Kewangan (sambungan)

(a) Aset bawaan pada kos dilunaskan

Kumpulan dan Perbadanan pertamanya menilai sama ada bukti objektif rosotnilai wujud secara individu bagi aset kewangan yang signifikan secara individu, dan secara individu atau kolektif bagi aset kewangan yang tidak ketara secara individu. Jika Kumpulan dan Perbadanan menentukan bahawa tiada bukti objektif rosotnilai wujud bagi aset kewangan yang dinilai secara individu, sama ada penting atau tidak, mereka termasuk aset dalam kumpulan aset kewangan dengan ciri-ciri risiko kredit yang serupa dan dinilai secara kolektif untuk penjejasan. Ciri-ciri yang berkaitan dengan anggaran aliran tunai masa hadapan untuk kumpulan aset itu menjadi petunjuk kemampuan penghutang untuk membayar semua amaun tertunggak mengikut terma-terma kontrak aset yang dinilai. Aset yang dinilai secara individu untuk penjejasan dan di mana kerugian penjejasan nilai adalah atau terus diiktiraf tidak termasuk dalam penilaian penjejasan kolektif.

Aliran tunai masa hadapan dalam kumpulan ase kewangan yang secara kolektif dinilai untuk penjejasan nilai adalah dianggarkan berdasarkan aliran tunai kontraktual aset dalam Kumpulan dan Perbadanan dan pengalaman dalam sejarah kerugian untuk aset yang mempunyai ciri-ciri risiko kredit yang sama kepada mereka dalam Kumpulan dan Perbadanan. Pengalaman dalam sejarah kerugian diselaraskan berdasarkan data semasa untuk mencerminkan kesan keadaan semasa yang tidak memberi kesan kepada tempoh kewangan di mana pengalaman dalam sejarah kerugian didasarkan dan untuk membuang kesan keadaan dalam tempoh sejarah yang pada masa ini tidak wujud.

Anggaran perubahan dalam aliran tunai masa depan bagi kumpulan aset harus mencerminkan dan terarah selaras dengan perubahan dalam data yang boleh diperhatikan yang berkaitan dari tempoh kewangan untuk tempoh kewangan (contohnya, perubahan dalam kadar pengangguran, harga harta tanah, status pembayaran, atau faktor-faktor lain yang menunjukkan perubahan dalam kebarangkalian kerugian dalam Perbadanan dan magnitudnya). Metodologi dan andaian yang digunakan untuk menganggarkan aliran tunai masa hadapan disemak dengan kerap oleh Kumpulan dan Perbadanan untuk mengurangkan apa-apa perbezaan di antara anggaran kerugian dan pengalaman kerugian sebenar.

Jumlah kerugian diukur sebagai perbezaan di antara amaun bawaan aset dan nilai semasa anggaran aliran tunai masa hadapan (tidak termasuk kerugian kredit yang belum dialami) didiskaunkan pada kadar keuntungan efektif asal aset kewangan tersebut. Jumlah bawaan aset dikurangkan dan jumlah kerugian diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian. Jika 'pinjaman dan belum terima' atau 'pelaburan dipegang hingga matang' mempunyai kadar faedah yang berubah-ubah, kadar diskau untuk mengukur sebarang kerugian kemerosotan nilai adalah kadar keuntungan efektif semasa yang ditentukan di bawah kontrak. Sebagai manfaat praktikal, Kumpulan boleh mengukur penjejasan nilai berdasarkan asas nilai saksama instrumen menggunakan harga pasaran yang boleh diperhatikan.

Apabila sesuatu aset tidak dapat dikutip, ia dihapus kira daripada akaun peruntukan yang berkaitan. Aset tersebut dihapus kira selepas mengambil kira nilai realisasi cagaran, jika ada, apabila pihak pengurusan, tidak ada prospek pemulihan.

Jika dalam tempoh seterusnya, jumlah kerugian penjejasan nilai berkurangan dan pengurangan tersebut boleh dikaitkan secara objektif dengan yang berlaku sekiranya selepas kemerosotan nilai diiktiraf (seperti peningkatan dalam penarafan kredit penghutang), kerugian penjejasan nilai yang diiktiraf sebelumnya dikembalikan dengan melaraskan akaun peruntukan. Amaun dikembalikan diiktiraf dalam untung atau rugi.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

G Penyahiktirafan Aset Kewangan dan Liabiliti Kewangan

Aset kewangan tidak diiktiraf apabila hak kontrak untuk menerima aliran tunai daripada aset-aset itu telah berlalu atau aset telah dipindahkan dan sebahagian besar risiko dan ganjaran pemilikan aset juga dipindahkan (iaitu, jika sebahagian besar risiko dan manfaat tidak dipindahkan, ujian kawalan Perbadanan bagi memastikan penglibatan berterusan atas dasar apa-apa kuasa kawalan tidak menghalang penyahiktirafan). Liabiliti kewangan tidak lagi diiktiraf apabila ia ditebus atau sebaliknya dipadamkan.

Cagaran yang diberikan oleh Perbadanan di bawah standard perjanjian urus niaga beli balik tidak lagi diiktiraf kerana Perbadanan mengekalkan sebahagian besar risiko dan ganjaran atas dasar harga pembelian semula yang telah ditetapkan, dan kriteria untuk penyahiktirafan itu tidak dipenuhi.

H Hartanah dan peralatan serta susutnilai

Tanah pegangan bebas tidak disusut nilai kerana ia mempunyai jangka hayat yang tidak terhad dan kerja dalam proses yang belum lagi digunakan tidak disusutnilaikan. Tanah di mana hayat anggaran pajakan melebihi 50 tahun diklasifikasikan sebagai tanah pegangan pajakan jangka panjang.

Hartanah dan peralatan dinyatakan pada kos ditolak susut nilai terkumpul dan kerugian penjejasan nilai terkumpul. Kos termasuk harga pembelian dan sebarang kos yang berkaitan secara langsung dengan pemerolehan barang-barang. Kos berikutnya dimasukkan dalam jumlah bawaan aset atau diiktiraf sebagai aset berasingan, mengikut kesesuaian, hanya apabila terdapat kemungkinan bahawa manfaat ekonomi masa hadapan yang berkaitan dengan aset tersebut akan mengalir kepada Kumpulan dan Perbadanan dan kos perkara tersebut boleh diukur dengan pasti. Nilai bawaan bagi bahagian yang diganti tidak diiktiraf. Semua pumbaikan dan kos penyelenggaraan dicaj kepada keuntungan atau kerugian dalam tahun kewangan di mana ia ditanggung.

Kaedah garis lurus digunakan untuk menyusutnilaikan kos aset-aset sepanjang anggaran hayat bergunanya pada kadar tahunan seperti berikut:-

Tanah pegangan pajak	0.11% to 2.326%
Bangunan	2% - 10%
Kenderaan	20%
Perabot dan peralatan pejabat	20%
Peralatan komputer	20%

Suatu aset tetap adalah dinyahikitirafkan apabila dilupuskan yang memberi atau tidak memberi manfaat ekonomi masa depan yang dijangka daripada penggunaan atau pelupusannya. Perbezaan antara hasil penjualan bersih, jika ada, dan nilai tercatat bersih, diiktiraf dalam penyata pendapatan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

I Penjejasan Aset Bukan Kewangan

Aset yang mempunyai hayat berguna tidak terhad tidak tertakluk kepada pelunasan dan diuji setiap tahun untuk penjejasan.

Aset yang tertakluk kepada pelunasan akan disemak untuk penjejasan apabila peristiwa atau perubahan dalam keadaan yang menunjukkan nilai bawaan berkemungkinan tidak akan diperolehi. Kerugian rosotnilai diiktiraf bagi jumlah di mana nilai bawaan aset melebihi jumlah boleh pulih. Jumlah yang boleh diperolehi adalah lebih tinggi daripada nilai saksama aset ditolak kos jualan dan nilai dalam penggunaan. Bagi tujuan menilai penjejasan, aset dikumpulkan pada tahap terendah di mana terdapat aliran tunai berasingan yang boleh dikenal pasti (unit penjana tunai). Aset bukan kewangan selain daripada 'goodwill' yang mengalami kejejasan dikaji untuk kemungkinan pembalikan penjejasan pada setiap tarikh laporan.

Kerugian rosotnilai dicaj kepada penyata pendapatan kecuali jika ia dikembalikan pada penilaian semula sebelumnya, yang mana ia dicaj kepada lebihan penilaian semula. Kerugian kemerosotan nilai ke atas goodwill tidak boleh berbalik. Berhubung dengan aset lain, sebarang kenaikan dalam amaun yang boleh diperolehi semula diiktiraf dalam penyata pendapatan kecuali ia membalikkan kerugian kemerosotan nilai ke atas aset yang dinilai semula di mana ia akan dibawa ke rizab penilaian semula lebihan.

J Cukai Pendapatan

Perbelanjaan cukai bagi tempoh semasa merangkumi cukai semasa dan cukai tertunda. Cukai diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian, kecuali setakat mana yang berkaitan dengan perkara yang diiktiraf dalam pendapatan komprehensif lain atau secara langsung dalam ekuiti. Dalam kes ini, cukai itu juga diiktiraf dalam pendapatan komprehensif lain atau secara langsung dalam ekuiti masing-masing.

Caj cukai pendapatan semasa dikira berdasarkan undang-undang cukai yang digubal atau digubal sebahagian besarnya pada akhir tempoh laporan ini di mana Kumpulan beroperasi dan menjana pendapatan boleh cukai.

Cukai pendapatan tertunda diiktiraf menggunakan kaedah liabiliti, ke atas perbezaan sementara yang timbul antara amaun aset dan liabiliti untuk tujuan cukai dan nilai bawaan dalam penyata kewangan. Walau bagaimanapun, cukai pendapatan tertunda tidak diambil kira jika ia timbul daripada pengiktirafan awal sesuatu aset atau liabiliti dalam urusniaga selain daripada kombinasi perniagaan yang pada masa urusniaga tersebut tidak menjelaskan keuntungan perakaunan atau keuntungan boleh cukai atau kerugian. Aset dan liabiliti cukai tertunda diukur pada kadar cukai yang dijangka akan terpakai dalam tempoh di mana liabiliti diselesaikan atau aset direalisasikan, berdasarkan kadar cukai yang telah digubal atau sedang digubal pada akhir tempoh pelaporan. Pengukuran liabiliti dan aset cukai tertunda mencerminkan kesan cukai seperti mana Kumpulan dan Perbadanan menjangkakan dapat diperolehi atau dijelaskan ke atas amaun bawaan aset dan liabiliti pada akhir tempoh pelaporan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

J Cukai Pendapatan (sambungan)

Aset cukai tertunda diiktiraf setakat mana terdapat kemungkinan bahawa keuntungan boleh cukai masa hadapan akan tersedia terhadap yang mana perbezaan sementara boleh ditolak, kerugian cukai yang tidak digunakan atau kredit cukai belum digunakan. Liabiliti cukai tertunda diiktiraf bagi semua perbezaan sementara boleh cukai yang berkaitan dengan pelaburan dalam anak syarikat kecuali di mana masa pembalikan perbezaan sementara dikawal oleh induk dan ia berkemungkinan bahawa perbezaan sementara tidak akan berbalik pada masa hadapan.

Aset cukai pendapatan tertunda diiktiraf atas perbezaan sementara yang boleh ditolak yang timbul daripada pelaburan dalam anak-anak syarikat hanya setakat yang ia berkemungkinan perbezaan sementara akan berbalik pada masa hadapan dan ada keuntungan boleh cukai yang mencukupi di mana perbezaan sementara boleh ditolak boleh digunakan.

Aset dan liabiliti cukai pendapatan tertunda diimbangi apabila terdapat hak yang boleh dikuatkuasakan untuk mengimbangi aset cukai semasa dengan liabiliti cukai semasa dan apabila aset dan liabiliti cukai pendapatan tertunda berkait dengan cukai yang dikenakan oleh pihak berkuasa cukai yang sama di kedua-dua entiti boleh cukai atau berbeza dikenakan cukai entiti di mana terdapat tujuan untuk menyelesaiannya baki pada asas bersih.

K Peruntukan

Peruntukan diiktiraf oleh Kumpulan dan Perbadanan apabila semua syarat berikut dipenuhi:

- i) Kumpulan dan Perbadanan mempunyai obligasi perundangan atau konstruktif semasa akibat daripada peristiwa yang lepas;
- ii) terdapat kemungkinan bahawa aliran keluar sumber untuk menyelesaikan obligasi tersebut akan diperlukan; dan
- iii) anggaran yang munasabah jumlah obligasi boleh dibuat.

Di mana Kumpulan dan Perbadanan menjangka akan dibayar semula, pembayaran semula diiktiraf sebagai aset berasingan tetapi hanya apabila pembayaran semula adalah dipastikan. Peruntukan tidak diiktiraf bagi kerugian operasi masa hadapan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

K Peruntukan (sambungan)

Jika terdapat beberapa obligasi yang serupa, kemungkinan bahawa aliran keluar diperlukan dalam penyelesaian dengan mempertimbangkan jenis tanggungjawab secara keseluruhan. Peruntukan diiktiraf walaupun kemungkinan aliran keluar berkenaan dengan mana-mana perkara yang termasuk dalam kelas kewajipan yang sama mungkin kecil.

Peruntukan diukur pada nilai semasa perbelanjaan yang dijangka akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi dengan menggunakan kadar sebelum cukai yang menggambarkan penilaian pasaran semasa bagi nilai masa wang dan risiko khusus kepada obligasi. Peningkatan peruntukan yang disebabkan oleh

L Tunai dan Kesetaraan Tunai

Tunai dan setara tunai terdiri daripada tunai dan dana jangka pendek yang dipegang untuk tujuan memenuhi komitmen jangka pendek dan sedia ditukar kepada tunai tanpa risiko ketara perubahan dalam nilai.

Bagi tujuan penyata aliran tunai, tunai dan setara tunai terdiri daripada tunai dalam tangan, deposit panggilan dengan Perbadanan, jangka pendek lain, pelaburan cair dengan kematangan asal tiga (3) bulan atau kurang dan overdraf Perbadanan. Deposit yang dipegang sebagai sekuriti yang dicagarkan untuk pinjaman berjangka tidak termasuk wang tunai dan setara tunai. Overdraft Perbadanan adalah termasuk di dalam pinjaman di dalam liabiliti semasa di dalam penyata kedudukan kewangan.

M Modal Saham

(a) Pengelasan

Saham biasa dikelaskan sebagai ekuiti. Saham lain dikelaskan sebagai ekuiti dan/atau liabiliti mengikut kontrak instrumen tertentu. Pengagihan kepada pemegang instrumen kewangan yang diklasifikasikan sebagai instrumen ekuiti dicaj terus kepada ekuiti.

(b) Kos penerbitan saham

Kos luaran yang berkaitan secara langsung dengan penerbitan saham atau opsyen baru ditunjukkan dalam ekuiti sebagai potongan, bersih cukai, daripada hasil.

(c) Dividen

Dividen biasa diiktiraf sebagai liabiliti apabila hak pemegang saham untuk menerima dividen ditentukan.

N Pelaburan Dalam Entiti Kawalan Bersama

Kumpulan menganggap sebagai entiti yang dikawal bersama, perbadanan, perkongsian atau entiti lain yang terdapat kontrak perkongsian kawalan oleh Kumpulan dengan satu atau lebih pihak di mana keputusan kewangan dan operasi berkaitan dengan entiti memerlukan persetujuan sebulat suara daripada pihak yang berkongsi kawalan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

2 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

N Pelaburan Dalam Entiti Kawalan Bersama (sambungan)

Pelaburan dalam entiti dikawal bersama dinyatakan pada kos tolak kerugian penjejasan nilai terkumpul. Jika terdapat tanda penjejasan nilai, jumlah bawaan pelaburan dinilai. Penurunan nilai dibuat jika nilai bawaan melebihi nilai boleh pulih. Kepentingan Kumpulan dalam entiti kawalan bersama diambil kira dalam penyata kewangan yang disatukan menggunakan kaedah perakaunan ekuiti.

Perakaunan ekuiti melibatkan pengiktirafan bahagian Kumpulan dalam keputusan usaha sama dalam keuntungan atau kerugian. Apabila menggunakan kaedah ekuiti, pelarasan dibuat kepada penyata kewangan bagi entiti bersama untuk memastikan keselarasan dengan dasar-dasar perakaunan dalam kumpulan.

O Manfaat Kakitangan

(a) Pelan Manfaat Tertarif

(i) Manfaat jangka pendek

Upah, gaji, cuti tahunan berbayar, faedah perubatan, bonus dan manfaat bukan kewangan diakru dalam tempoh di mana perkhidmatan berkaitan diberikan oleh kakitangan Kumpulan dan Perbadanan.

(ii) Caruman ke Kumpulan Simpanan Pekerja (KWSP)

Untuk pelan caruman wajib, Kumpulan dan Perbadanan membayar caruman kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) secara mandatori. Kumpulan dan Perbadanan tidak mempunyai obligasi pembayaran selanjutnya sekali caruman telah dibayar. Caruman ini diiktiraf sebagai perbelanjaan manfaat pekerja dalam tempoh yang berkaitan.

P Aset Luar Jangka dan Liabiliti Luar Jangka

Kumpulan dan Perbadanan tidak mengiktiraf aset dan liabiliti luar jangka selain daripada yang timbul daripada gabungan perniagaan,tetapi mendedahkan kewujudannya dalam penyata kewangan. Liabiliti luar jangka adalah obligasi yang mungkin timbul daripada peristiwa terdahulu yang mana kewujudannya akan disahkan oleh kejadian atau tidak terjadinya satu atau lebih peristiwa masa depan di luar kawalan Kumpulan dan Perbadanan atau obligasi semasa yang tidak diiktiraf kerana ia tiada kemungkinan bahawa aliran keluar sumber akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi tersebut. Liabiliti luar jangka juga timbul dalam keadaan yang luar biasa di mana terdapat liabiliti yang tidak boleh diiktiraf kerana ia tidak boleh diukur dengan pasti. Walau bagaimanapun, liabiliti luar jangka tidak termasuk kontrak jaminan kewangan.

Aset luar jangka adalah aset yang mungkin timbul daripada peristiwa terdahulu yang mana kewujudannya akan disahkan oleh kejadian atau tidak terjadinya satu atau lebih peristiwa masa depan di luar kawalan Kumpulan dan Perbadanan. Kumpulan dan Perbadanan tidak mengiktiraf aset luar jangka tetapi mendedahkan kewujudannya di mana aliran masuk manfaat ekonomi adalah berkemungkinan tetapi tidak pasti.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Ringkasan Asas Perakaunan Utama bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

3 Ringkasan asas perakaunan utama (sambungan)

Q Peminjaman

Peminjaman pada mulanya diiktiraf pada nilai saksama, tolak daripada kos urusniaga. Pinjaman seterusnya dinyatakan pada kos terlunas, sebarang perbezaan antara jumlah diiktiraf awal dan nilai penebusan diiktiraf dalam untung atau rugi sepanjang tempoh pinjaman dengan menggunakan kaedah keuntungan efektif.

Semua kos pinjaman lain diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian dalam tempoh di mana ia ditanggung.

R Pihak Berkaitan

Pihak entiti adalah berkaitan dengan entiti lain jika (dirujuk sebagai "entiti yang melaporkan"):

A) Seseorang atau ahli yang rapat dengan keluarga orang itu adalah berkaitan dengan laporan yang entiti jika orang itu:

- (i) mempunyai kawalan atau kawalan bersama ke atas entiti pelaporan;
- (ii) mempunyai pengaruh yang besar ke atas entiti pelaporan; atau
- (iii) adalah ahli personel pengurusan utama entiti yang melaporkan atau induk pelaporan

B) Entiti adalah berkaitan dengan entiti yang melaporkan jika mana-mana syarat-syarat berikut terpakai:

(i) Entiti dan entiti pelaporan adalah ahli-ahli kumpulan yang sama (yang bermaksud setiap induk, subsidiari dan anak-anak syarikat lain adalah berkaitan dengan yang lain);

(ii) Satu entiti adalah sebuah syarikat bersekutu atau usahasama entiti lain (atau syarikat bersekutu atau usaha bersama ahli kumpulan mana entiti yang lain adalah ahli);

(iii) Kedua-dua entiti usahasama bagi pihak ketiga yang sama;

(iv) Satu entiti adalah usahasama entiti ketiga dan entiti yang lain adalah syarikat bersekutu entiti ketiga;

(v) entiti ini adalah pelan manfaat pasca perkhidmatan untuk manfaat kakitangannya sama ada bagi entiti yang melaporkan atau entiti yang berkaitan dengan entiti yang melaporkan. Jika entiti yang melaporkan sebahagian daripada pelan itu, itu, maka penaja berkaitan juga terlibat bersama entiti yang melaporkan;

(vi) entiti adalah dikawal bersama atau dikawal oleh seseorang yang dikenal pasti dalam (a) atas; atau

(vii) Seseorang yang dikenal pasti dalam (a) (i) di atas mempunyai pengaruh penting ke atas entiti atau adalah ahli personel pengurusan penting entiti (atau induk)

Ahli keluarga rapat seseorang itu adalah ahli keluarga yang mungkin dijangka akan mempengaruhi atau dipengaruhi oleh, orang yang berurusan dengan entiti.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

3 Hartanah, loji dan peralatan

Kumpulan dan Perbadanan	Kerja dalam proses	Tanah milik	Bangunan	Perabot dan peralatan pejabat	Kenderaan bermotor	Peralatan komputer	Aset bernilai rendah	Jumlah RM
	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	
Kos								
Pada 1 Januari 2016	866,724	11,216,400	35,347,043	3,453,854	3,279,393	15,414,354	30,088	69,607,856
Tambahan	159,000	-	302,942	406,432	446,936	293,908	1,177	1,610,395
Penjualan/dihapus kira	-	-	-	(3,852)	(89,750)	-	(98)	(93,700)
Pada 31 Disember 2016	1,025,724	11,216,400	35,649,985	3,856,434	3,636,579	15,708,262	31,167	71,124,551
Susut nilai terkumpul								
Pada 1 Januari 2016	-	1,647,463	10,577,740	2,916,053	2,445,358	12,898,162	30,088	30,514,864
Caj bagi tahun berkenaan	-	151,624	1,219,678	218,484	380,174	764,876	1,177	2,736,013
Penjualan/dihapus kira	-	-	-	(3,758)	(56,842)	-	(98)	(60,698)
Pada 31 Disember 2016	-	1,799,087	11,797,418	3,130,779	2,768,690	13,663,038	31,167	33,190,179
Nilai buku bersih								
Pada 31 Disember 2015	866,724	9,568,937	24,769,303	537,801	834,035	2,516,192	-	39,092,992
Pada 31 Disember 2016	1,025,724	9,417,313	23,852,567	725,655	867,889	2,045,224	-	37,934,372

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

3 Hartanah, loji dan peralatan (sambungan)

Kumpulan dan Perbadanan	Kerja dalam proses RM	Tanah milik pajak RM	Bangunan RM	Perabot dan peralatan pejabat RM	Kenderaan bermotor RM	Peralatan komputer RM	Aset bernilai rendah RM	Jumlah RM
Kos								
Pada 1 Januari 2015								
- Pelarasan bagi tahun lepas	458,336	11,216,400	34,775,280	3,180,787	3,508,662	13,546,352	20,641	66,706,458
- Pelarasan baki awal	(152,612)	-	142,652	27,645	81,822	-	5,064	104,571
Pada 1 Januari 2015, dinyatakan semula	305,724	11,216,400	34,917,932	3,208,432	3,590,484	13,546,352	25,705	66,811,029
Tambahan	561,000	-	429,111	247,362	-	1,868,002	4,576	3,110,051
Penjualan/dihapus kira	-	-	-	(1,940)	(311,091)	-	(193)	(313,224)
Pada 31 Disember 2015	866,724	11,216,400	35,347,043	3,453,854	3,279,393	15,414,354	30,088	69,607,856
Susut nilai terkumpul								
Pada 1 Januari 2015								
- Pelarasan bagi tahun lepas	-	1,495,839	9,365,152	2,675,881	2,219,645	12,204,608	20,641	27,981,766
- Pelarasan baki awal	-	-	-	4,862	23,933	-	5,064	33,859
Pada 1 Januari 2015, dinyatakan semula	-	1,495,839	9,365,152	2,680,743	2,243,578	12,204,608	25,705	28,015,625
Caj bagi tahun berkenaan	-	151,624	1,212,588	236,760	512,866	693,554	4,576	2,811,968
Penjualan/dihapus kira	-	-	-	(1,450)	(311,086)	-	(193)	(312,729)
Pada 31 Disember 2015	-	1,647,463	10,577,740	2,916,053	2,445,358	12,898,162	30,088	30,514,864
Nilai buku bersih								
Pada 1 Januari 2015	458,336	9,720,561	25,410,128	504,906	1,289,017	1,341,744	-	38,724,692
Pada 31 Disember 2015	866,724	9,568,937	24,769,303	537,801	834,035	2,516,192	-	39,092,992

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

4 Pelaburan dalam entiti kawalan bersama

	Kumpulan			Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Saham tidak disebutharga, pada kos	125,000	125,000	125,000	125,000	125,000	125,000
Modal yang dilaburkan	3,998,199	7,998,199	7,998,199	3,998,199	7,998,199	7,998,199
Bahagian Perbadanan dalam entiti kawalan bersama	1,468,164	1,401,215	(1,217,624)	-	-	-
	<u>5,591,363</u>	<u>9,524,414</u>	<u>6,905,575</u>	<u>4,123,199</u>	<u>8,123,199</u>	<u>8,123,199</u>

Nama Syarikat	Tempat Perbadanan	Faedah berkesan			Aktiviti utama
		31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015	
		%	%	%	
Bayview Properties Sdn Bhd	Malaysia	50	50	50	Pembangunan dan pembinaan

Lembaran Imbangan bagi bahagian Perbadanan dalam entiti kawalan bersama adalah seperti berikut:

	Kumpulan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM
Aset bukan semasa	5,090,859	4,812,367	3,811,384
Aset semasa	537,538	5,017,359	1,738,947
Liabiliti bukan semasa	-	-	(166,435)
Liabiliti semasa	(4,035,232)	(8,303,511)	(6,476,520)
	<u>1,593,165</u>	<u>1,526,215</u>	<u>(1,092,624)</u>

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

4 Pelaburan dalam entiti kawalan bersama (sambungan)

Penyata pendapatan bagi bahagian Perbadanan dalam entiti kawalan bersama adalah seperti berikut:

	Kumpulan	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM	RM
Hasil		122,037	342,486	(4,096,025)
Perbelanjaan		(45,926)	(277,592)	1,341,582
Keuntungan sebelum cukai		76,111	64,894	(2,754,443)
Cukai		(9,160)	(23,880)	199,884
Lebihan selepas cukai		66,951	41,014	(2,554,559)

5 Wang Tunai dan baki di bank

	Kumpulan			Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Wang Tunai dan baki di bank dan institusi kewangan lain	20,373,256	23,854,466	21,876,660	20,373,256	23,854,466	21,876,660

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

6 Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan

	Kumpulan			Perbadanan		
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Bank berlesen						
- Deposit tetap	3,488,335	2,555,819	5,635,227	3,488,335	2,555,819	5,635,227
- Sekuriti pelaburan konvensional	1,868,604	19,322,678	27,908,694	1,868,604	19,322,678	27,908,694
Institusi lain	2,939,352	2,820,986	2,707,385	2,939,352	2,820,986	2,707,385
	8,296,291	24,699,483	36,251,306	8,296,291	24,699,483	36,251,306

7 Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi

	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Pelaburan dalam sekuriti disebutharga			
Dalam Malaysia:			
Pada kos	2,390,000	2,390,000	2,390,000
Tolak: Kerugian kemerosotan nilai terkumpul	(1,176,931)	(1,216,247)	(1,261,269)
Nilai buku bersih	1,213,069	1,173,753	1,128,731

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

8 Pelbagai penerimaan, deposit dan pra-pembayaran

	Kumpulan			Perbadanan		
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Deposit	300,269	209,218	179,664	300,269	209,218	179,664
Pelbagai penerimaan	3,503,191	2,928,192	7,802,486	3,503,191	2,928,192	7,802,486
Pra-pembayaran*	2,145,555	2,444,973	1,343,721	2,145,555	2,444,973	1,343,721
	5,949,015	5,582,383	9,325,871	5,949,015	5,582,383	9,325,871

*Perbadanan telah dipilih oleh Kerajaan Negeri untuk mengurus Pusat Transformasi Bandar (UTC) Sabah. Pusat ini telah memulakan pra-operasinya pada 16 Disember 2013, pelancaran telah diadakan pada 23 Januari 2014 diikuti dengan pembukaan rasmi yang telah dijalankan pada bulan 15 November 2014.

Perbelanjaan untuk operasi Pusat Transformasi Bandar Sabah dianggap sebagai bayaran bagi pihak. Perbelanjaan tersebut ditampung melalui hasil kutipan penyelenggaraan dan utiliti daripada agensi-agensi kerajaan negeri, persekutuan dan swasta yang beroperasi di UTC.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

9 Pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain pinjaman

Nota	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM
Pinjaman perumahan dan projek	9 (i) 2,719,587,062	2,394,253,782	2,261,703,870
Pinjaman Sewa Beli	695,018	1,039,106	1,931,193
Lain-lain pinjaman*	6,588,785	8,067,687	12,447,808
Pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain pinjaman kasar	2,726,870,865	2,403,360,575	2,276,082,871
Tolak:			
Peruntukan hutang lapuk dan ragu bagi pembiayaan:			
- peruntukan penilaian individu	(39,813,215)	(34,605,949)	(34,867,258)
- peruntukan penilaian kolektif	(40,130,827)	(35,676,249)	(33,433,479)
Faedah pendapatan tergantung	(12,540,127)	(12,129,845)	(12,407,677)
Jumlah bersih pembiayaan dan pendahuluan	2,634,386,696	2,320,948,532	2,195,374,457

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

9 Pembiayaan,pendahuluan dan lain-lain pinjaman (sambungan)

- (i) Pinjaman perumahan dan projek dianalisis mengikut jenis-jenis sektor ekonomi seperti berikut:-

Pinjaman kakitangan kerajaan negeri
 Pinjaman kakitangan kerajaan pusat
 Pinjaman perumahan bandar
 Pinjaman perumahan luar bandar
 Projek industri, penternakan haiwan, pertanian
 Pinjaman pembiayaan semula
 Pinjaman eksekutif
 Pembiayaan i-eksekutif
 Pinjaman kakitangan
 Pinjaman komuniti
 Pinjaman bercagaran

Kumpulan dan Perbadanan		
31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
RM	RM	RM
33,824,359	41,716,512	50,762,273
29,555	45,842	99,708
16,980,769	18,533,624	20,945,351
304,088	313,787	331,125
13,771,939	15,523,829	14,650,109
1,762,802	2,422,086	3,061,858
75,103,888	101,708,844	133,940,491
2,565,680,311	2,201,334,792	2,023,809,109
1,360,371	1,629,669	1,885,548
29,642	34,063	77,897
10,739,338	10,990,734	12,140,401
2,719,587,062	2,394,253,782	2,261,703,870

Pada 1hb Julai 2013 kerajaan telah mengenakan had tempoh matang 10 tahun ke atas semua pembiayaan peribadi. Perbadanan Pinjaman Sabah tidak tertakluk di bawah bidang kuasa Bank Negara oleh itu tidak wajib mengikuti syarat tersebut. Walaubagaimanapun, Perbadanan Pinjaman Sabah telah menerima pakai garis panduan tersebut pada 1hb September 2013.

Lain-lain pinjaman merujuk kepada tiga Skim Perumahan Kos Rendah yang diambil alih oleh Perbadanan dari Lembaga Pembangunan Perumahan dan Bandar (LPPB) pada 1 Januari 1995, 17 November 1999 dan 1 Januari 2005. Selepas pengambilalihan tersebut, Perbadanan menanggung pinjaman LPPB daripada Kerajaan Negeri Sabah yang berkaitan dengan skim-skim tersebut.

Skim pertama terdiri dari 42 projek di seluruh Negeri Sabah dengan jumlah sebanyak RM35,767,874. Perbadanan mengambil alih 2,750 Akaun Sewa di bawah skim ini. Skim kedua terdiri dari 6 projek di seluruh Negeri Sabah berjumlah nilai sebanyak RM20,772,148. Perbadanan juga mengambil alih 593 Akaun Sewa di bawah skim ini. Skim ketiga terdiri dari 5 projek di seluruh Negeri Sabah dengan jumlah nilai sebanyak RM14,981,992. Perbadanan juga mengambil alih 599 Akaun Sewa di bawah skim ini.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

9 Pembiayaan,pendahuluan dan lain-lain pinjaman (sambungan)

- (ii) Penggerakan dalam peruntukan untuk hutang lapuk dan ragu dan pembiayaan serta faedah tergantung/pendapatan tergantung adalah seperti berikut:-

Peruntukan penilaian individu

- Pada 1 Januari
Peruntukan dibuat dalam tahun semasa
Jumlah dimasuk kira semula bagi pemungutan semula
Jumlah dihapus kira
Pada 31 Disember

Nota	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
34,605,949	34,867,258	35,615,019	
37,187,367	32,117,580	32,974,269	
(16,676,192)	(12,281,881)	(20,140,357)	
(15,303,909)	(20,097,008)	(13,581,673)	
39,813,215	34,605,949	34,867,258	
35,676,249	33,433,479	30,462,910	
4,454,578	2,242,769	2,970,569	
40,130,827	35,676,248	33,433,479	
2.45%	2.80%	3.14%	

Peruntukan penilaian kolektif

- Pada 1 Januari
Peruntukan dibuat dalam tahun semasa
Pada 31 Disember

Peratus peruntukan kolektif daripada jumlah pinjaman tolak peruntukan individu dan faedah tergantung/pendapatan tergantung

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

9 Pembiayaan,pendahuluan dan lain-lain pinjaman (sambungan)

Faedah pendapatan tergantung

Pada 1 Januari

Peruntukan dibuat dalam tahun semasa

Jumlah dimasuk kira semula bagi pemungutan semula

Jumlah dihapus kira

Pada 31 Disember

Kumpulan dan Perbadanan		
31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
RM	RM	RM
12,129,845	12,407,677	14,220,296
8,962,901	3,924,480	7,440,956
(7,242,201)	(1,388,151)	(6,905,488)
(1,310,418)	(2,814,161)	(2,348,087)
12,540,127	12,129,845	12,407,677

Berikut adalah jumlah pembiayaan mengikut tarikh bayaran balik:

Dalam tempoh 1 bulan
Selepas 1 sehingga 5 tahun
Selepas 5 tahun
Pada 31 Disember
MFRS 1
Pada 31 Disember

Kumpulan dan Perbadanan		
31.12.2016	31.12.2015	
RM	RM	
18,577,776	16,287,421	
197,560,359	185,803,315	
2,418,248,561	2,139,785,375	
2,634,386,696	2,341,876,111	
	(20,927,579)	
2,634,386,696	2,320,948,532	

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

10 Peminjaman

	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Bercagar			
Pinjaman daripada Syarikat Cagamas Berhad melalui perantaraan kewangan*	-	25,056,675	39,263,628
Pinjaman daripada bank berlesen**	-	1,249,695	17,444,798
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	26,306,370		56,708,426
Tidak bercagar			
Pinjaman daripada Kerajaan Negeri Sabah (i)	243,759,792	243,759,792	243,759,792
Pinjaman daripada bank berlesen**	243,999,975	193,999,983	203,999,991
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	487,759,767	437,759,775	447,759,783
Faedah belum bayar	2,539,457	2,613,672	2,640,338
Jumlah peminjaman	490,299,224	466,679,817	507,108,547

* Peminjaman dari Syarikat Cagamas Berhad melalui perantaraan kewangan bercagarkan sebahagian pinjaman perumahan kakitangan Kerajaan Negeri dengan jumlah agreget RM Nil (2015: RM25,056,675, 2014: RM39,263,628) dan dengan jumlah agregat sebahagian pinjaman sewa-beli. Pinjaman ini dikenakan faedah di antara 0% (2015: 5.05% hingga 5.25%, 2014: 4.50% hingga 5.55%) setahun.

**Peminjaman dari bank berlesen bercagarkan kepada sebahagian pinjaman eksekutif berjumlah RM Nil (2015: RM1,249,695, 2014: RM17,444,798) dikenakan faedah antara 0% (2014: 4.60% hingga 4.90%) setahun.

(i) Pinjaman daripada Kerajaan Negeri Sabah

Peminjaman dari Kerajaan Negeri Sabah perlu dibayar balik seperti berikut:

	Bebas faedah RM	Faedah dikenakan RM	Jumlah RM
31.12.2016			
Dalam tempoh 1 tahun	-	235,671,486	235,671,486
Selepas 1 sehingga 5 tahun	-	3,127,050	3,127,050
Selepas 5 tahun	1,000,000	3,961,256	4,961,256
Jumlah	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1,000,000	242,759,792	243,759,792
31.12.2015			
Dalam tempoh 1 tahun	-	235,038,528	235,038,528
Selepas 1 sehingga 5 tahun	-	2,435,177	2,435,177
Selepas 5 tahun	1,000,000	5,286,087	6,286,087
Jumlah	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1,000,000	242,759,792	243,759,792
01.01.2015			
Dalam tempoh 1 tahun	-	234,173,079	234,173,079
Selepas 1 sehingga 5 tahun	-	2,676,177	2,676,177
Selepas 5 tahun	1,000,000	5,910,536	6,910,536
Jumlah	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1,000,000	242,759,792	243,759,792

Peminjaman daripada Kerajaan Negeri Sabah yang perlu dibayar dalam tempoh setahun adalah tertakluk kepada tuntutan daripada Kerajaan Negeri Sabah. Kadar faedah bagi peminjaman daripada Kerajaan Negeri Sabah adalah di antara 0% hingga 7.5% setahun (2015: % hingga 7.5%, 2014: 0% hingga 7.5%) setahun.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

10 Peminjaman (sambungan)

Berikut adalah jumlah pinjaman mengikut tarikh bayaran balik:

	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM
Dalam tempoh 1 bulan	408,210,944	318,901,895	288,311,824
Selepas 1 sehingga 5 tahun	77,127,025	141,491,835	213,835,466
Selepas 5 tahun	4,961,256	6,286,087	4,961,256
	490,299,225	466,679,817	507,108,546

11 Terbitan sekuriti hutang

Pada 2016, di bawah program Kertas Komersil Islam ("ICP"), Perbadanan telah menerbitkan Sukuk Musharakah sehingga RM350 juta untuk 5 "tranche".

Tempoh untuk semua tranche adalah 6 bulan kecuali untuk tranche yang telah matang 1 tahun telah dikeluarkan.

Perolehan daripada terbitan ini digunakan oleh Perbadanan untuk modal kerja yang berlandaskan Shariah.

Kadar pulangan untuk 6 bulan dari 3.90% setahun kepada 4.30% setahun. Kadar pulangan untuk 1 tahun adalah 4.43% setahun.

Sukuk dikeluarkan merupakan liabiliti tidak bercagar Perbadanan, dan tertakluk kepada pinjaman Kerajaan.

12 Pelbagai belum bayar dan akruan

	Kumpulan			Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Pelbagai belum bayar	3,980,135	3,301,381	2,378,600	3,980,135	3,301,381	2,378,600
Peruntukan *	5,093,099	9,360,878	32,443,503	5,093,099	9,360,878	32,443,503
Akruan	24,239,333	23,165,734	10,371,098	24,239,333	23,165,734	10,371,098
	33,312,567	35,827,993	45,193,201	33,312,567	35,827,993	45,193,201

* Terkandung dalam peruntukan adalah peruntukan untuk Medical Trust Fund seperti berikut:

	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	RM
Pada 1 Januari			
- pengelasan semula daripada rizab			2,725,492
Pada 1 Januari 2015 dinyatakan semula			-
Tambahan dalam tahun berkenaan			2,725,492
Penggunaan dalam tahun berkenaan			118,587
Pada 31 Disember			(20,483)
			2,823,596

13 Overdraf

	Kumpulan dan Perbadanan		
	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
	RM	RM	RM
Bank overdraf/cashline	2,414,849	561,588	892,181

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

14 Modal Syer

	Nota	Kumpulan dan Perbadanan		
		31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Yang diluluskan, Pada 1 Januari/31 Disember		200,000,000	200,000,000	200,000,000
Diterbitkan dan dibayar sepenuhnya, Saham biasa RM1 sesaham Pada 1 Januari		200,000,000	200,000,000	182,000,000
Diterbitkan pada tahun semasa Pada 31 Disember		-	-	18,000,000
		200,000,000	200,000,000	200,000,000

15 Pendapatan faedah

	25 a)	Kumpulan dan Perbadanan		
		31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	31.12.2015 RM
Pembayaan, pendahuluan dan lain-lain pinjaman Faedah daripada bank berlesen MFRS 1		198,317,635 1,475,807	199,671,259 1,931,022	199,671,259 1,931,022
		-	-	(20,927,579)
		199,793,442	180,674,702	180,674,702

16 Perbelanjaan faedah

	25 a)	Kumpulan dan Perbadanan		
		31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	31.12.2015 RM
Kos kewangan		83,719,572	75,483,433	75,483,433

17 Pendapatan bukan faedah

		Kumpulan dan Perbadanan		
		31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	31.12.2015 RM
Pendapatan yuran				
Yuran ke atas pinjaman dan pendahuluan		1,049,190	789,269	789,269
Komisen insuran		186,532	117,555	117,555
Komisen takaful		4,512,128	2,587,141	2,587,141
		5,747,850	3,493,965	3,493,965
Pendapatan lain				
Sewa premis		302,075	311,642	311,642
Pendapatan dari pemulihan pinjaman		3,332,385	3,725,340	3,725,340
Pendapatan bukan faedah lain		681,299	722,743	722,743
		4,315,759	4,759,725	4,759,725
Jumlah pendapatan bukan faedah		10,063,609	8,253,690	8,253,690

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

18 Perbelanjaan Operasi

	Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM	RM
Kos kakitangan			
Gaji	11,267,676	11,055,425	
Bonus	3,893,133	4,251,367	
KWSP	1,660,384	1,636,029	
SOCSO	33,054	29,005	
Emolumen lain	2,066,204	2,310,169	
	18,920,451	19,281,995	
CSR			
Program latihan kerajaan	53,824	12,094	
Derma/Khidmat masyarakat	5,000,000	5,000,000	
Perbelanjaan talentcorp	93,339	101,048	
Elaun pelatih talentcorp	345,740	240,754	
Elaun pelatih	-	33,964	
	5,492,903	5,387,860	
Bayaran penyumberan luar			
Perbelanjaan penyumberan luar	76,729	31,311	
Yuran Angkasa	3,233,318	2,813,489	
Perbelanjaan perangkat komputer	3,276,150	2,392,386	
	6,586,197	5,237,186	
Bayaran perundingan			
Perbelanjaan Penasihat Syariah	24,325	32,630	
Yuran perakaunan	18,480	30,670	
Yuran undang-undang	9,112	3,036	
	51,917	66,336	
Perbelanjaan pentadbiran dan umum			
Imbuhan audit	47,039	47,039	
Pengiklanan	64,387	75,274	
Perbelanjaan Ahli Lembaga	886,041	779,681	
Keraian	64,411	59,479	
Perbelanjaan pemulihian	913,255	1,213,238	
Perbelanjaan pemasaran	1,907,896	2,442,042	
Sewa premis	22,500	18,194	
Pemeliharaan pejabat	771,046	1,078,823	
Lain-lain	2,341,962	2,379,182	
	7,018,537	8,092,952	
Jumlah perbelanjaan operasi	38,070,005	38,066,329	

Terkandung dalam perbelanjaan ahli lembaga adalah saraan Pengarah Bukan Eksekutif seperti berikut:

	Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM	RM
Gaji	182,000	195,000	
KWSP	20,880	21,510	
	202,880	216,510	

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

19 Peruntukan hutang rugu

	Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM	RM
Elaun kemerosotan masuk kira semula/(elaun hutang rugu) berhubung pengurangan nilai dalam pembiayaan dan pendahuluan			
(a) Peruntukan penilaian individu			
- peruntukan dibuat dalam tahun semasa	37,539,031	33,291,509	
- jumlah dimasuk kira semula bagi pemungutan semula	(16,676,192)	(12,281,881)	
(b) Peruntukan penilaian kolektif			
- peruntukan dibuat dalam tahun semasa	4,454,578	2,242,769	
	25,317,417	23,252,397	

20 Perbelanjaan cukai

	Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM	RM
Cukai pendapatan Malaysia:			
- perbelanjaan cukai semasa	19,671,157	24,000,000	
- pindahan bagi tahun taksiran lepas	(2,528,684)	(4,222,931)	
	17,142,473	19,777,069	

Berikut adalah penyesuaian di antara perbelanjaan cukai pendapatan dikenakan ke atas lebihan sebelum cukai mengikut kadar cukai pendapatan berkanun dan perbelanjaan cukai pendapatan mengikut kadar cukai efektif bagi Perbadanan.

	Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM	RM
Lebihan sebelum cukai	60,053,360	49,359,286	
Lebihan sebelum cukai 24% (2015: 25%)	14,412,806	12,339,821	
Kesan cukai:			
- Pendapatan tidak dikenakan cukai	(528,467)	4,466,398	
- Perbelanjaan tidak boleh ditolak untuk tujuan cukai	3,258,134	2,970,850	
- Cukai bagi tahun yang lepas	-	-	
- Cukai Keuntungan Harta Tanah	-	-	
Perbelanjaan cukai untuk tahun semasa	17,142,473	19,777,069	

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

21 Urusniaga dengan pihak berkaitan

Sesuatu pihak adalah dianggap sebagai berkaitan sekiranya berkemampuan untuk mengenakan pengaruh yang penting ke atas pihak yang lain dalam membuat keputusan berkaitan kewangan atau operasi, atau sekiranya satu pihak dapat mengawal kedua-dua pihak tersebut.

Tiada urusniaga dengan pihak berkaitan dalam tempoh laporan ini.

(a) Warga Pengurusan Utama

Warga pengurusan utama adalah individu yang mempunyai kuasa dan tanggungjawab untuk membuat perancangan, arahan dan mengawal aktiviti Kumpulan dan Perbadanan sama ada secara langsung atau tidak langsung. Warga pengurusan utama adalah termasuk Pengarah Eksekutif dan Pengarah Bukan Eksekutif untuk Perbadanan.

Imbuhan warga pengurusan utama adalah seperti yang berikut:

	Kumpulan dan Perbadanan	
	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Manfaat warga kerja jangka pendek		
Gaji	600,492	552,933
Bonus	287,982	304,578
Elauan	220,500	171,503
KWSP	166,451	154,471
	1,275,425	1,183,485

22 Dividen

Dalam tahun kewangan, Perbadanan telah membayar dividen tunai sebanyak RM16.2 juta bagi tahun kewangan sebelumnya. Dividen telah diluluskan oleh Ahli-ahli Perbadanan semasa mesyuarat perbadanan ke-2 pada 2 Jun 2016.

23 Komitmen Modal

Dalam operasi perniagaan, Perbadanan membuat beberapa penglibatan dan mengalami beberapa tanggungan luar jangka tertentu yang mempunyai hak tuntutan balik kepada pelanggan mereka. Tiada jangkaan kerugian besar daripada urus niaga ini. Komitmen dan luar jangkaan juga tidak bercagar ke atas aset Perbadanan.

	Kumpulan dan Perbadanan	
	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Hartanah, loji dan peralatan		
Yang diluluskan tetapi belum dikontrakkan	-	224,023
		224,023

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan

(a) Pengelasan instrumen kewangan

	Kumpulan 2016 RM	2015 RM	Perbadanan 2016 RM	2015 RM
Pinjaman dan penerimaan aset kewangan				
Pembayaan dan pendahuluan	2,634,386,696	2,320,948,532	2,634,386,696	2,320,948,532
Pelbagai penerimaan	5,648,746	5,373,165	5,648,746	5,373,165
Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan	8,296,291	24,699,483	8,296,291	24,699,483
Wang Tunai dan baki di bank	20,373,256	23,854,466	20,373,256	23,854,466
	2,668,704,989	2,374,875,646	2,668,704,989	2,374,875,646
Liabiliti kewangan lain				
Peminjaman	490,299,224	466,679,817	490,299,224	466,679,817
Terbitan sekuriti hutang	1,690,000,000	1,470,000,000	1,690,000,000	1,470,000,000
Pelbagai belum bayar dan akruan	33,312,567	35,827,993	33,312,567	35,827,993
Overdraf	2,414,849	561,588	2,414,849	561,588
	2,216,026,640	1,973,069,398	2,216,026,640	1,973,069,398

(b) Objektif dan polisi pengurusan risiko kewangan

Pengurusan risiko merupakan bahagian yang penting dalam aktiviti Perbadanan dan merupakan ciri penting di dalam operasi perniagaannya, penyampaian saluran dan proses pembuatan keputusan. Perbadanan dapat mengenal pasti, menilai, memantau, mengurus dan melaporkan setiap jenis risiko, yang penting kepada kekuatan, kekuahan dan keuntungan Perbadanan.

Sistem pengurusan risiko dikaji secara bebas oleh Jabatan Audit Dalaman dan disampaikan kepada Ahli-ahli Perbadanan melalui Jawatankuasa Audit & Pemeriksaan.

Perbadanan mempunyai pendedahan kepada risiko-risiko berikut daripada penggunaan instrumen kewangan:

- i) Risiko kredit
- ii) Risiko pasaran
- iii) Risiko kecairan

Risiko pasaran terdiri daripada:

- (i) Risiko pertukaran matawang asing - risiko di mana nilai instrumen kewangan akan turun naik disebabkan oleh perubahan dalam kadar pertukaran asing.
- (ii) Risiko kadar faedah nilai saksama - risiko di mana nilai instrumen kewangan akan turun naik disebabkan oleh perubahan dalam kadar faedah pasaran.
- (iii) Risiko kadar faedah aliran tunai - risiko di mana aliran tunai masa depan yang berkaitan dengan instrumen kewangan akan turun naik. Bagi instrumen hutang kadar terapung, turun naik tersebut menghasilkan perubahan dalam kadar faedah efektif instrumen kewangan, biasanya tanpa perubahan pada nilai saksama.
- (iv) Risiko harga - risiko di mana nilai instrumen kewangan akan turun naik akibat perubahan dalam harga pasaran, sama ada perubahan adalah disebabkan oleh faktor-faktor tertentu kepada surat cara individu atau penerbitnya faktor yang mempengaruhi semua instrumen yang didagangkan di pasaran.
- (v) Risiko kredit - risiko di mana satu pihak kepada instrumen kewangan akan gagal untuk melaksanakan tanggungjawab dan menyebabkan pihak yang lain mengalami kerugian kewangan.
- (vi) Risiko kecairan (risiko pembayaan) - risiko di mana entiti akan menghadapi sukar dalam mendapatkan dana untuk memenuhi komitmen yang berkaitan dengan instrumen kewangan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen Kewangan (sambungan)

(c) Risiko kredit

Risiko kredit adalah risiko kerugian kewangan yang disebabkan oleh kegagalan pelanggan atau pihak lain berurusniaga ke atas instrumen kewangan dalam memenuhi tanggungjawab kontrak mereka. Pendedahan Perbadanan kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada pembiayaan yang diberikan kepada pelanggan dan pelaburan dana dengan pihak yang lain.

Pembiayaan Perbadanan terdiri daripada kemudahan pembiayaan peribadi untuk kakitangan awam. Perbadanan menikmati keistimewaan potongan gaji terus daripada Biro ANGKASA dan Perbendaharaan Negeri. Mekanisme pembayaran balik mengurangkan risiko kredit yang ketara daripada pendedahan yang besar kepada pembiayaan peribadi tidak bercagar.

Perbadanan mempunyai dasar pembiayaan dan pendedahan kepada risiko kredit dipantau secara berterusan. Penilaian kredit dilakukan ke atas semua pelanggan yang memerlukan pembiayaan. Cagaran diperlukan untuk pembiayaan perniagaan dan perumahan.

Perbadanan telah mewujudkan satu polisi kredit yang komprehensif yang mengintegrasikan sistem penggredan dalam bagi memastikan kemampuan kredit bakal pelanggan dan ini dikukuhkan oleh pembentukan Jawatankuasa Penilaian Permohonan Pinjaman (JKPP) yang menganalisis permohonan pinjaman untuk kelulusan ahli-ahli Perbadanan. Untuk mengurangkan lagi risiko kredit Perbadanan, skuad pemantau dan pencegahan telah ditubuhkan untuk mencegah pinjaman tidak berbayar. Proses-proses yang memberi petunjuk awal bahawa suatu pinjaman bakal tidak berbayar telah diwujudkan.

Perbadanan menghapus kira pembiayaan yang setelah dinilai dan ditentukan sebagai pinjaman yang tidak boleh dikutip. Penilaian adalah melalui pertimbangan apa-apa perubahan yang ketara pada kedudukan kewangan pelanggan, status pekerjaan, tingkah laku dan sebagainya. Hapus kira juga mengambilkira baki tertungggak berikutkan penjualan sekuriti pinjaman. Hapus kira perlu melalui kelulusan daripada Jawatankuasa kecil hapus kira Hutang dan perlu pengesahan oleh ahli-ahli Perbadanan sebelum dibentangkan kepada Kementerian Kewangan.

(i) Pendedahan maksimum ke atas risiko kredit

Jadual berikut menunjukkan pendedahan maksimum kepada risiko kredit oleh Perbadanan bagi instrumen kewangan dalam lembaran imbangan dan luar lembaran imbangan.

Bagi aset dalam lembaran imbangan, pendedahan kepada risiko kredit bersama dengan nilai bawaan.

Bagi komitmen kredit, pendedahan maksimum kepada risiko ialah jumlah keseluruhan pembiayaan yang tidak dikeluarkan kepada pelanggan.

	Perbadanan	
	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Wang Tunai dan baki di bank	20,373,256	23,854,466
Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan	8,296,291	24,699,483
Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi	1,213,069	1,173,753
Pembiayaan dan pendahuluan	36,191,907	52,386,384
	66,074,523	102,114,086

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen Kewangan (sambungan)

(c) Risiko kredit (sambungan)

(ii) Cagaran ke atas pembiayaan dan pendahuluan

Untuk mengurangkan risiko kredit ke atas pembiayaan dan pendahuluan yang diberikan kepada pelanggan, cagaran telah diperoleh seperti berikut:

- a) Pinjaman perumahan- cagaran atas harta tanah kediaman
- b) Pinjaman harta tanah komersil- cagaran atas harta tanah yang dibiayai
- c) Pinjaman projek- cagaran atas harta tanah

(iii) Kualiti kredit

(a) I Pembiayaan & Pendahuluan

- i) Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang tidak melebihi tempoh bayaran dan tidak terjejas.

Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang tidak mempunyai tunggakan bayaran keuntungan atau principal adalah tidak terjejas memandangkan tiada bukti penjejasan yang objektif.

- ii) Pembiayaan dana pelaburan sekuriti yang melebihi tempoh bayaran tetapi tidak terjejas

Pembiayaan dan pelaburan sekuriti yang melebihi tempoh bayaran tetapi tidak terjejas, selain daripada yang dinilai secara saksama menerusi untung rugi, mempunyai keuntungan mengikut kontrak atau bayaran principal yang melebihi tempoh bayaran, tetapi perbadanan percaya penjejasan adalah tidak perlu berasaskan tahap cagaran yang diperolehi atau tahap amaun terkumpul yang boleh dikutip oleh perbadanan.

Jadual berikut menunjukkan analisa penghutang perniagaan pada akhir tempoh perakaunan:

Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Tidak melebihi tempoh dan tidak terjejas	2,457,245,796	2,106,219,725
Melebihi tempoh tetapi tidak terjejas		
1 bulan	95,269,624	123,380,290
2 bulan	24,707,866	28,605,753
3 bulan	15,916,216	18,596,696
	135,893,706	170,582,739
Melebihi tempoh dan terjejas		
4 bulan hingga 6 bulan	16,799,943	18,354,357
7 bulan hingga 9 bulan	4,273,397	4,294,459
9 bulan dan ke atas	20,173,854	21,497,252
	41,247,194	44,146,068
Jumlah bersih pembiayaan dan pendahuluan	2,634,386,696	2,320,948,532

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen Kewangan (sambungan)

(c) Risiko kredit (sambungan)

Jadual berikut menunjukkan analisa penghutang perniagaan melebihi tempoh dan terjeas mengikut profil pelanggan:

Kumpulan dan Perbadanan	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Pinjaman harta kediaman	8,747,213	11,627,438
Pinjaman sewa beli	264,283	347,854
Pembentukan Islamik	16,099,954	15,528,985
Pinjaman peribadi	5,711,092	5,390,910
Pinjaman projek	10,424,651	11,250,881
	41,247,194	44,146,068

(d) Risiko Pasaran

Risiko pasaran adalah risiko turun naik dalam aliran tunai masa depan atau nilai saksama instrumen kewangan disebabkan oleh perubahan dalam pembolehubah pasaran seperti kadar keuntungan, harga ekuiti, yang akan menjelaskan kedudukan kewangan atau aliran tunai Perbadanan.

Dalam menguruskan risiko pasaran, Perbadanan bercadang untuk memaksimumkan pendapatan faedah bersih dan meminimumkan turun naik yang ketara berhubung dengan liabiliti Perbadanan.

Risiko kadar Keuntungan

Pinjaman kadar tetap Perbadanan terdedah kepada risiko perubahan dalam nilai saksama disebabkan oleh perubahan dalam kadar faedah. Pengurusan memantau pendedahan kadar faedah dengan menilai jurang kadar faedah aset pembiayaan dengan pembiayaan liabiliti. Pengurusan secara berterusan mencari pelbagai alternatif kemudahan pinjaman dengan kadar faedah yang kompetitif untuk membiayai operasinya.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen Kewangan (sambungan)

(d) Risiko Pasaran (sambungan)

(i) Sensitiviti unjuran keuntungan bersih

Jadual berikut menunjukkan sensitiviti keuntungan Kumpulan dan Perbadanan selepas cukai dan ekuiti dengan peningkatan dan penurunan dengan anjakan +/- 100 selari dalam kadar keuntungan.

	Kumpulan		Perbadanan	
	Kesan ke atas keuntungan selepas cukai RM'000	Kesan ke atas ekuiti RM'000	Kesan ke atas keuntungan selepas cukai RM'000	Kesan ke atas ekuiti RM'000
31.12.2016				
+100 bps	32,169	(377)	32,119	(376,966)
-100 bps	(32,169)	377	(32,119)	376,966
31.12.2015				
+100 bps	22,047	(341)	22,017	(341,302)
-100 bps	(22,047)	341	(22,017)	341,302

(ii) Risiko harga ekuiti

Walaupun Perbadanan mempunyai pendedahan kepada risiko harga ekuiti disebabkan oleh pelaburan dalam sekuriti sebut harga, pengurusan menganggap risiko tersebut tidak ketara kepada penyata kewangan Perbadanan.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(d) Risiko Pasaran (sambungan)

Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan

Jadual di bawah meringkaskan pendedahan Kumpulan dan Perbadanan kepada risiko kadar keuntungan. Termasuk dalam jadual ialah aset kewangan dan liabiliti kewangan pada nilai bawaan tersebut; dikategorikan oleh penetapan terdahulu semula harga atau tarikh matang kontrak. Oleh kerana kadar keuntungan dan keluk hasil berubah mengikut masa, Kumpulan dan Perbadanan mungkin terdedah kepada kehilangan pendapatan disebabkan oleh kesan daripada kadar keuntungan kepada struktur dalam penyata kedudukan kewangan. Kepekaan kepada kadar keuntungan timbul daripada ketidakpadanan tarikh penetapan semula harga, aliran tunai dan ciri-ciri lain aset dan pembiayaan liabiliti.

Kumpulan dan Perbadanan 31.12.2016					Bukan keuntungan
	1 hingga 12 bulan RM	1 hingga 5 tahun RM	5 tahun ke atas RM	sensatif RM	Jumlah RM
Aset					
Wang Tunai dan baki di bank	20,373,256	-	-	-	20,373,256
Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan	8,296,291	-	-	-	8,296,291
Pelbagai penerimaan	-	-	-	5,648,746	5,648,746
Pembiayaan dan pendahuluan	18,577,776	197,560,359	2,418,248,561		2,634,386,696
Jumlah aset	47,247,323	197,560,359	2,418,248,561	5,648,746.00	2,668,704,989

Kumpulan dan Perbadanan 31.12.2016					Bukan keuntungan
	1 hingga 12 bulan RM	1 hingga 5 tahun RM	5 tahun ke atas RM	sensatif RM	Jumlah RM
Liabiliti					
Peminjaman	408,210,944	77,127,025	3,961,256	1,000,000	490,299,225
Terbitan sekuriti hutang	560,000,000	1,030,000,000	100,000,000	-	1,690,000,000
Pelbagai belum bayar dan akruan	-	-	-	33,312,567	33,312,567
Overdraft	2,414,849	-	-	-	2,414,849
Jumlah liabiliti	970,625,793	1,107,127,025	103,961,256	34,312,567	2,216,026,641

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(d) Risiko Pasaran (sambungan)

Pendedahan kepada risiko kadar keuntungan (sambungan)

Jadual di bawah meringkaskan pendedahan Kumpulan dan Perbadanan kepada risiko kadar keuntungan. Termasuk dalam jadual ialah aset kewangan dan liabiliti kewangan pada nilai bawaan tersebut; dikategorikan oleh penetapan terdahulu semula harga atau tarikh matang kontrak. Oleh kerana kadar keuntungan dan keluk hasil berubah mengikut masa, Kumpulan dan Perbadanan mungkin terdedah kepada kehilangan pendapatan disebabkan oleh kesan daripada kadar keuntungan kepada struktur dalam penyata kedudukan kewangan. Kepekaan kepada kadar keuntungan timbul daripada ketidakpadanan tarikh penetapan semula harga, aliran tunai dan ciri-ciri lain aset dan pembentukan liabiliti .(sambungan)

Kumpulan dan Perbadanan

31.12.2015

Aset

	1 hingga 12 bulan RM	1 hingga 5 tahun RM	5 tahun ke atas RM	Bukan keuntungan sensatif RM	MFRS 1 RM	Jumlah RM
Wang Tunai dan baki di bank	23,854,466	-	-	-	-	23,854,466
Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan	24,699,483	-	-	-	-	24,699,483
Pelbagai penerimaan	-	-	-	5,373,165	-	5,373,165
Pembentukan dan pendahuluan	16,287,421	185,803,315	2,139,785,375	-	(20,927,579)	2,320,948,532
Jumlah aset	64,841,370	185,803,315	2,139,785,375	5,373,165	(20,927,579)	2,374,875,646

Kumpulan dan Perbadanan

31.12.2015

Liabiliti

	1 hingga 12 bulan RM	1 hingga 5 tahun RM	5 tahun ke atas RM	Bukan keuntungan sensatif RM	MFRS 1 RM	Jumlah RM
Peminjaman	318,901,895	141,491,835	5,286,087	1,000,000	-	466,679,817
Terbitan sekuriti hutang	240,000,000	770,000,000	460,000,000	-	-	1,470,000,000
Pelbagai belum bayar dan akruan	-	-	-	35,827,993	-	35,827,993
Overdraft	561,588	-	-	-	-	561,588
Jumlah liabiliti	559,463,483	911,491,835	465,286,087	36,827,993	-	1,973,069,398

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(e) Risiko kecairan

Risiko kecairan adalah risiko dalam menghadapi kesukaran dalam memenuhi obligasi berkaitan dengan liabiliti kewangan yang perlu diselesaikan pada tarikh matang. Obligasi kewangan timbul daripada pembiayaan ke atas pinjaman dan pembayaran balik dana yang dipinjam. Perbadanan berhemah dalam menguruskan risiko kecairan dengan memastikan kecukupan dan ketersediaan tunai bagi membayai kemudahan yang disediakan.

Perbadanan mempelbagaikan sumber dana kewangannya dimana tempoh matang profil dana pinjaman dikenal pasti dan Perbadanan mengekalkan nisbah optimum pembiayaan jangka panjang. Nisbah ini ketara sepadan dengan nisbah belum terima pembiayaan jangka panjang yang ditentukan oleh pelanggan dari segi tempoh dan corak pembayaran balik pinjaman.

Perbadanan tidak mempunyai akses kepada pengambilan deposit pelanggan dan semakin bergantung kepada dana pinjaman bank dan pasaran modal hutang, sekaligus mendedahkan kepada

(i) Risiko kecairan aset dan liabiliti

Teras utama pengurusan kecairan adalah unjuran sehingga satu tahun profil kematangan aset, liabiliti dan imbalan komitmen di luar kunci kira-kira.

Tumpuan adalah kepada keupayaan Perbadanan untuk memadankan keperluan keperluan kecairan jangka pendek yang timbul daripada kematangan obliogasi dengan kematangan aset kemudian diikuti dengan penilaian jangka sederhana kecairan sehingga satu tahun. Asas utama untuk menentukan 'time bands' yang sesuai adalah kematangan kontrak, iaitu apabila aliran tunai 'crystallises'.

Kumpulan dan Perbadanan 31.12.2016	Bukan keuntungan				
	1 hingga 12 bulan RM	1 hingga 5 tahun RM	5 tahun ke atas RM	sensatif RM	Jumlah RM
Liabiliti					
Peminjaman	408,210,944	77,127,025	3,961,256	1,000,000	490,299,225
Pelbagai belum bayar dan akruan	-	-	-	33,312,567	33,312,567
Overdraft	2,414,849	-	-	-	2,414,849
Terbitan sekuriti hutang	560,000,000	1,030,000,000	100,000,000	-	1,690,000,000
Jumlah liabiliti	970,625,793	1,107,127,025	103,961,256	34,312,567	2,216,026,641

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(e) Risiko kecairan (sambungan)

Risiko kecairan adalah risiko dalam menghadapi kesukaran dalam memenuhi obligasi berkaitan dengan liabiliti kewangan yang perlu diselesaikan pada tarikh matang. Obligasi kewangan timbul daripada pembiayaan ke atas pinjaman dan pembayaran balik dana yang dipinjam. Perbadanan berhemah dalam menguruskan risiko kecairan dengan memastikan kecukupan dan ketersediaan tunai bagi membiayaan kemudahan yang disediakan.

Perbadanan mempelbagaikan sumber dana kewangannya dimana tempoh matang profil dana pinjaman dikenal pasti dan Perbadanan mengekalkan nisbah optimum pembiayaan jangka panjang. Nisbah ini ketara sepadan dengan nisbah belum terima pembiayaan jangka panjang yang ditentukan oleh pelanggan dari segi tempoh dan corak pembayaran balik pinjaman.

Perbadanan tidak mempunyai akses kepada pengambilan deposit pelanggan dan semakin bergantung kepada dana pinjaman bank dan pasaran modal hutang, sekaligus mendedahkan kepada pembiayaan semula dan risiko kecairan.

(i) Risiko kecairan aset dan libiliti

Teras utama pengurusan kecairan adalah unjuran sehingga satu tahun profil kematangan aset, liabiliti dan imbalan komitmen di luar kunci kira-kira .

Tumpuan adalah kepada keupayaan Perbadanan untuk memadankan keperluan kecairan jangka pendek yang timbul daripada kematangan obliogasi dengan kematangan aset kemudian diikuti dengan penilaian jangka sederhana kecairan sehingga satu tahun. Asas utama untuk menentukan 'time bands' yang sesuai adalah kematangan kontrak, iaitu apabila aliran tunai 'crystallises'.

Kumpulan dan Perbadanan 31.12.2015	Bukan keuntungan				
	1 hingga 12 bulan RM	1 hingga 5 tahun RM	5 tahun ke atas RM	sensatif RM	Jumlah RM
Liabiliti					
Peminjaman	318,901,895	141,491,835	5,286,087	1,000,000	466,679,817
Pelbagai belum bayar dan akruan	-	-	-	35,827,993	35,827,993
Overdraft	561,588	-	-	-	561,588
Terbitan sekuriti hutang	240,000,000	770,000,000	460,000,000	-	1,470,000,000
Jumlah liabiliti	559,463,483	911,491,835	465,286,087	36,827,993	1,973,069,398

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(f) Nilai Saksama Instrumen Kewangan

Perbadanan mengukur nilai saksama menggunakan langkah hierarki nilai saksama yang mencerminkan kepentingan input yang digunakan dalam membuat ukuran.

- i) Tahap 1: harga pasaran tersiar dalam pasaran aktif bagi instrumen yang serupa.
- ii) Tahap 2: sebut harga untuk instrumen yang serupa atau yang sama di pasaran yang tidak aktif; dan model penilaian berasaskan input yang boleh diperhatikan selain daripada sebut harga di dalam Tahap 1 bagi aset atau liabiliti, sama ada secara langsung atau tidak langsung.
- iii) Tahap 3: Penilaian menggunakan teknik penilaian input yang tidak boleh diperhatikan dengan signifikan termasuklah input yang tidak berasaskan data diperhatikan dan input yang tidak boleh diperhatikan mempunyai kesan yang besar ke atas penilaian instrumen.

Perbadanan mengukur nilai saksama menggunakan langkah hierarki nilai saksama yang mencerminkan kepentingan input yang digunakan dalam membuat ukuran.

Nilai saksama aset dan liabiliti kewangan yang diniagakan dalam pasaran aktif adalah berdasarkan harga pasaran. Bagi semua instrumen kewangan lain, Perbadanan akan menentukan nilai saksama dengan menggunakan teknik penilaian.

Pada tarikh pelaporan, Perbadanan tidak mempunyai liabiliti kewangan yang dinilai pada nilai saksama.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(f) Nilai Saksama Instrumen Kewangan (sambungan)

- (i) Jadual di bawah menunjukkan hierarki nilai saksama aset dan liabiliti kewangan Kumpulan dan Perbadanan diukur pada nilai saksama.

Kumpulan dan Perbadanan 31.12.2016	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Aset kewangan				
Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi				
- sekuriti siarharga	1,213,069	-	-	1,213,069
	<u>1,213,069</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,213,069</u>

31.12.2015

Aset kewangan	Tahap 1 RM'000	Tahap 2 RM'000	Tahap 3 RM'000	Jumlah RM'000
Aset kewangan				
Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung rugi				
- sekuriti siarharga	1,173,753	-	-	1,173,753
	<u>1,173,753</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,173,753</u>

Nilai saksama adalah berdasarkan metodologi dan andaian berikut:

Dana Jangka Pendek dan Penempatan dengan bank dan institusi kewangan

Bagi deposit dan penempatan dengan bank dan institusi kewangan lain dengan tempoh matang yang kurang daripada enam bulan, nilai bawaan adalah anggaran munasabah bagi nilai saksama. Bagi deposit dan simpanan dengan tempoh matang enam bulan dan ke atas, nilai saksama dianggarkan berdasarkan aliran wang tunai didiskaun yang menggunakan kadar keuntungan pasaran wang .

Pinjaman dan Pendahuluan

Pinjaman pada kadar tetap dengan tempoh matang kurang daripada satu tahun dan kadar terapung pinjaman adalah dianggarkan lebih kurang nilai bawaan. Bagi pinjaman berkadar tetap dengan tempoh matang lebih daripada satu tahun, nilai saksama dianggarkan dengan mendiskunkan aliran tunai masa depan yang dianggarkan menggunakan kadar pasaran semasa pinjaman dengan risiko kredit dan tempoh matang yang serupa .

Nilai saksama kadar pinjaman terapung terjejas dan tetap diwakili oleh nilai buku, ditolak peruntukan penilaian individu, yang merupakan amaun jangkaan yang boleh pulih .

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

24 Instrumen kewangan (sambungan)

(f) Nilai Saksama Instrumen Kewangan (sambungan)

Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan

Nilai saksama untuk deposit dan penempatan dengan institusi kewangan tidak mempunyai kepekaan yang material kepada perubahan dalam kadar keuntungan pasaran kerana tempoh kematangan yang terhad.

Lain-lain aset dan liabiliti

Nilai bawaan ditolak dengan anggaran peruntukan bagi aset dan liabiliti kewangan yang dianggap menghampiri nilai saksamanya di mana instrumen ini bersifat jangka pendek.

Penilaian instrumen kewangan yang bukan pada nilai saksama

Berikut adalah perbandingan antara nilai bawaan dan nilai saksama instrumen kewangan yang tidak dinyatakan pada nilai saksama dalam penyata kewangan.

Nota	Nilai bawaan		Nilai saksama	
	2016 RM	2015 RM	2016 RM	2015 RM
Kumpulan dan Perbadanan				
Aset kewangan				
Pembentukan dan pendahuluan	9	2,634,386,696	2,320,948,532	2,668,076,163
Pelbagai penerimaan	8	3,503,191	2,928,192	3,503,191
Deposit dan penempatan dengan institusi kewangan	6	8,296,291	24,699,483	8,296,291
Wang Tunai dan baki di bank	5	20,373,256	23,854,466	20,373,256
		2,666,559,434	2,372,430,674	2,700,248,901
Liabiliti kewangan lain				
Peminjaman	10	490,299,224	466,679,817	490,299,224
Terbitan sekuriti hutang		1,690,000,000	1,470,000,000	1,566,931,957
Pelbagai belum bayar dan akruan	12	33,312,567	35,827,993	33,312,567
Overdraft	13	2,414,849	561,588	2,414,849
		2,216,026,640	1,973,069,398	2,092,958,597

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

25 Perubahan dalam polisi perakaunan dan pengelasan semula

a) Kesan peralihan kepada MFRS 1

Kumpulan dan Perbadanan telah menggunakan polisi baru di bawah MFRS. Berikut adalah kesan MFRS 1, dengan mengiktiraf dan mengukur semula semua aset kewangan dan liabiliti kewangan pada 1 Januari 2015 (tarikh peralihan) sebagaimana yang sesuai. Pelarasan yang berkaitan dengan jumlah nilai bawaan sebelumnya diselaraskan pada dana terkumpul, penyata pendapatan komprehensif tertentu yang dinyatakan dan dikelaskan semula.

Nota	Seperti dinyatakan terdahulu	Peralihan ke MFRS 1	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM

Penyata Kedudukan Kewangan

Kumpulan dan Perbadanan	-		6,372,710
Pembiayaan dan pendahuluan	9	2,341,876,111	(20,927,579)
Pelbagai belum bayar dan akruan	12	49,302,502	(13,474,508)

Penyata Pendapatan Komprehensif

Kumpulan dan Perbadanan			
Pendapatan faedah	15	201,602,281	(20,927,579)

b) Pengelasan Semula

Penyata Pendapatan Komprehensif

Kumpulan dan Perbadanan			
Peruntukan hutang rugu	19	23,207,375	45,022
Lain-lain keuntungan		-	45,022

c) Pelarasan tahun lepas

Dalam tahun kewangan semasa, Kumpulan telah membuat pelarasan tahun terdahulu berhubung dengan bahagian keuntungan dan perbelanjaan cukai daripada entiti bersama kawalan bersama entiti.

	Nota	2015
		RM
Kumpulan		
Pada 1 Januari dinyatakan terdahulu		228,241,628
Pengelasan semula	(i)	(2,000,000)
Pada 1 Januari dinyatakan semula		226,241,628
Pelarasan bagi tahun lepas	(ii)	919,654
		227,161,282

Perbadanan

Pada 1 Januari dinyatakan terdahulu		229,459,252
Pengelasan semula	(i)	(2,000,000)
Pada 1 Januari dinyatakan semula		227,459,252
Pelarasan bagi tahun lepas	(ii)	(1,658,171)
		225,801,081

(i) Pengelasan semula dibuat kerana kesan MFRS 1 berkaitan dengan Kumpulan Wang Amanah Perubatan akan diklasifikasikan semula kepada akaun peruntukan

(ii) Perbadanan telah membuat pelarasan tahun terdahulu berkaitan dengan cukai tambahan yang diperlukan sejak tahun 2014 disebabkan oleh penyata kewangan Bayview Properties Sdn Bhd yang belum diaudit.

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

26 Perniagaan Perbankan Islam

Status transaksi dan hasil untuk tahun kewangan yang berakhir pada tarikh 31 Disember 2016 dibawah perniagaan Perbankan Islam Perbadanan adalah seperti berikut:

Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2016

Aset	Nota	Perbadanan		
		31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
		RM	RM	RM
Aset Semasa				
Wang tunai dan baki di bank		3,718,845	3,878,736	4,001,515
Pelaburan Islamik	c	1,868,603	15,345,734	27,612,552
Deposit tetap	d	300,000	300,000	300,000
Pelbagai penerimaan		2,907,630	2,366,694	7,238,994
Pembayaran dan pendahuluan	e	2,491,671,452	2,142,609,420	1,972,803,567
Jumlah aset		2,500,466,530	2,164,500,584	2,011,956,628
Liabiliti dan Dana Perbankan Islam				
Liabiliti Bukan Semasa				
Peminjaman	f	243,999,975	193,999,983	203,999,990
Terbitan sekuriti hutang	g	1,690,000,000	1,470,000,000	1,330,000,000
		1,933,999,975	1,663,999,983	1,533,999,990
Liabiliti Semasa				
Pelbagai belum bayar dan akruan	h	19,556,011	58,942,009	104,659,062
Overdraf	i	531,354	205,629	563,002
		20,087,365	59,147,638	105,222,064
Jumlah liabiliti		1,954,087,340	1,723,147,621	1,639,222,054
Modal Syer		112,000,000	112,000,000	112,000,000
Dana Terkumpul		434,379,190	329,352,963	260,734,574
Jumlah Ekuiti Pemegang Syer		546,379,190	441,352,963	372,734,574
Jumlah Liabiliti dan Ekuiti Pemegang Syer		2,500,466,530	2,164,500,584	2,011,956,628

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

26 Perniagaan Perbankan Islam (sambungan)

Penyata Pendapatan Komprehensif bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

Nota	Perbadanan	
	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM
Pendapatan dari pembiayaan dan pendahuluan	j 185,966,598	161,797,711
Kos kewangan	k (81,985,479)	(72,474,483)
Pendapatan bersih dari pembiayaan dan pendahuluan	<u>103,981,119</u>	89,323,228
Pendapatan bukan keuntungan	l 7,142,591	4,560,932
	<u>111,123,710</u>	93,884,160
Perbelanjaan Operasi	m (3,910,684)	(3,175,700)
Peruntukan hutang ragu	n (25,959,026)	(21,769,442)
Keuntungan sebelum cukai dan zakat	<u>81,254,000</u>	68,939,018
Zakat		(85,686)
Keuntungan sebelum cukai	<u>81,168,314</u>	68,712,258

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

2015	Diagihkan kepada pemilik syarikat induk		
	Modal Syer RM	Dana Terkumpul RM	Jumlah RM
	112,000,000	260,734,574	372,734,574
Pada 1 Januari	-	(93,869)	(93,869)
Pelarasan bagi tahun lepas	-	68,712,258	68,712,258
Lebihan bersih bagi tahun kewangan			
Pada 31 Disember 2015	<u>112,000,000</u>	<u>329,352,963</u>	<u>441,352,963</u>

2016	Diagihkan kepada pemilik syarikat induk		
	Modal Syer RM	Dana Terkumpul RM	Jumlah RM
	112,000,000	329,352,963	441,352,963
Pada 1 Januari 2016	-	22,816,962	22,816,962
MFRS 1	-	1,040,951	1,040,951
Pelarasan bagi tahun lepas	-	81,168,314	81,168,314
Lebihan bersih bagi tahun kewangan			
Pada 31 Disember 2016	<u>112,000,000</u>	<u>434,379,190</u>	<u>546,379,190</u>

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

26 Perniagaan Perbankan Islam (sambungan)

Penyata Aliran Tunai bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

	Perbadanan	
	31.12.2016	31.12.2015
	RM	RM
Aliran tunai dari aktiviti operasi		
Lebihan sebelum zakat dan cukai	81,254,000	68,939,018
Pelarasan bagi:		
Elaun hutang rugu bagi pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain	25,959,026	(21,769,441)
Faedah tergantung	(214,147)	1,842,425
	25,744,879	(19,927,016)
 Lebihan operasi sebelum perubahan modal kerja	 106,998,879	 49,012,002
 Perubahan modal kerja:		
Pembiayaan, pendahuluan dan lain-lain	(374,806,910)	(149,878,837)
Pelbagai penerimaan, deposit dan pra-pembayaran	(540,938)	4,872,300
Pelbagai belum bayar dan akruan	(15,528,085)	(45,810,921)
	(390,875,933)	(190,817,458)
 Tunai digunakan dalam aktiviti operasi	 (283,877,054)	 (141,805,456)
Zakat	(85,686)	(226,760)
Tunai bersih digunakan daripada aktiviti operasi	(283,962,740)	(142,032,216)
 Aliran tunai dari aktiviti pelaburan		
Pembelian sekuriti pelaburan	13,477,132	12,266,818
Tunai bersih digunakan daripada aktiviti pelaburan	13,477,132	12,266,818
 Aliran tunai dari aktiviti pembiayaan		
Pengeluaran pinjaman bersih	269,999,992	129,999,992
Tunai bersih diperolehi daripada aktiviti pembiayaan	269,999,992	129,999,992
 Kurangan bersih dalam tunai dan kesetaraan tunai		
Tunai dan kesetaraan tunai pada awal tahun	(485,616)	234,594
Tunai dan tunai kesetaraan pada akhir tahun	3,973,107	3,738,513
	3,487,491	3,973,107
 Tunai dan kesetaraan tunai terdiri daripada:-		
Wang tunai dan baki dalam bank	3,718,845	3,878,736
Overdraf	(531,354)	(205,629)
Deposit	300,000	300,000
	3,487,491	3,973,107

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

26 Perniagaan Perbankan Islam (sambungan)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

(a) Dasar perakaunan yang signifikan

Dasar perakaunan yang dilaksanakan oleh perniagaan Perbankan Islam konsisten dengan yang digunakan oleh Perbadanan sebagaimana diungkapkan dalam ringkasan dasar perakaunan yang dinyatakan di dalam laporan kewangan Perbadanan.

(b) Dasar penyediaan akaun

Laporan kewangan perniagaan perbankan Islam telah disusun secara konsisten dengan laporan kewangan seperti yang dinyatakan dalam dasar penyediaan akaun dari Perbadanan, dan telah disusun pada asas akruan.

(c) Pelaburan Islamik

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Nilai sekuriti pelaburan Islamik	1,868,603	15,345,734	27,612,552

(d) Deposit

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Deposit Tetap (Mudharabah)	300,000	300,000	300,000

(e) Pembiayaan dan Pendahuluan

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Pembiayaan Bai'inah	2,565,683,037	2,201,337,017	2,023,809,109
Tolak:			
Peruntukan hutang lapuk dan ragu bagi pembiayaan:			
- peruntukan penilaian individu	(33,253,586)	(23,909,169)	(19,488,685)
- peruntukan penilaian kolektif	(37,944,194)	(32,976,002)	(30,042,694)
Faedah pendapatan tergantung	(2,813,805)	(1,842,426)	(1,474,163)
Jumlah bersih pembiayaan dan pendahuluan	2,491,671,452	2,142,609,420	1,972,803,567

Pergerakan dalam peruntukan hutang lapuk dan ragu ;

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Peruntukan penilaian individu			
Pada 1 Januari	23,909,169	19,488,685	9,142,803
Peruntukan dibuat dalam tahun semasa	32,127,600	26,060,286	22,418,649
Jumlah dimasuk kira semula bagi pemungutan semula	(11,136,766)	(7,319,614)	(6,069,202)
Jumlah dihapus kira	(11,646,417)	(14,320,188)	(6,003,565)
Pada 31 Disember	33,253,586	23,909,169	19,488,685

Peruntukan penilaian kolektif

Pada 1 Januari	32,976,002	30,042,694	26,219,608
Peruntukan dibuat dalam tahun semasa	4,968,192	2,933,308	3,823,086
Pada 31 Disember	37,944,194	32,976,002	30,042,694

Pada % daripada pembiayaan kasar dan pendahuluan tolak peruntukan khusus dan pendapatan kewangan tergantung

1.50%	1.50%	1.50%
--------------	-------	-------

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

26 Perniagaan Perbankan Islam (sambungan)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM	01.01.2015 RM
Faedah pendapatan tergantung			
Pada 1 Januari	1,842,425	1,474,163	1,143,409
Peruntukan dibuat dalam tahun semasa	4,370,463	2,232,130	2,370,677
Jumlah dimasuk kira semula bagi pemungutan semula	(2,856,511)	(1,461,232)	(1,688,278)
Jumlah dihapus kira	(542,573)	(402,636)	(351,645)
Pada 31 Disember	<u>2,813,804</u>	1,842,425	1,474,163
(f) Peminjaman			
Tidak bercagar, Pembayaran daripada bank-bank berlesen	<u>243,999,975</u>	193,999,983	203,999,990
(g) Terbitan sekuriti hutang			
Pada 2016, di bawah program Kertas Komersil Islam ("ICP"), Perbadanan telah menerbitkan Sukuk Musharakah sehingga RM350 juta untuk 5 "tranche".			
Tempoh untuk semua tranche adalah 6 bulan kecuali untuk tranche yang telah matang 1 tahun telah dikeluarkan.			
Perolehan daripada terbitan ini digunakan oleh Perbadanan untuk modal kerja yang berlandaskan Shariah.			
Kadar pulangan untuk 6 bulan dari 3.90% setahun kepada 4.30% setahun. Kadar pulangan untuk 1 tahun adalah 4.43% setahun.			
Sukuk dikeluarkan merupakan liabiliti tidak bercagar Perbadanan, dan tertakluk kepada pinjaman Kerajaan.			
(h) Pelbagai belum bayar dan akruan			
Pelbagai belum bayar	10,218,880	49,505,749	102,098,388
Peruntukan	159,567	114,390	2,560,674
Akruan	9,177,564	9,321,870	-
	<u>19,556,011</u>	58,942,009	104,659,062
(i) Overdraf			
Cashline	<u>531,354</u>	205,629	563,002
(j) Pendapatan dari pembayaran dan pendahuluan			
Pendapatan dari pembayaran	184,931,094	183,074,066	-
Pendapatan dari institusi kewangan	1,035,504	1,540,607	-
MFRS 1 (peralihan)	-	(22,816,962)	-
	<u>185,966,598</u>	161,797,711	-
(k) Kos kewangan			
Pembayaran daripada Kertas Perdagangan Islamik / Nota Jangka Pertengahan Islamik	<u>81,985,479</u>	72,474,483	-

Perbadanan Pinjaman Sabah

(Ditubuh dibawah Ordinan Perbadanan Pinjaman 1955, seperti yang dipinda)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

26 Perniagaan Perbankan Islam (sambungan)

Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 (sambungan)

(l) Pendapatan bukan keuntungan

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM
Pendapatan yuran		
Yuran ke atas pinjaman dan pendahuluan	1,236,337	918,515
Komisen takaful	4,512,128	2,587,142
	5,748,465	3,505,657
Pendapatan lain		
Pendapatan dari pemulihan pinjaman	833,535	648,016
Pendapatan bukan keuntungan lain	560,591	407,259
	1,394,126	1,055,275
Jumlah pendapatan bukan keuntungan	7,142,591	4,560,932

(m) Perbelanjaan Operasi

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM
Penasihat Syariah	24,000	32,630
Perbelanjaan pemulihan	553,167	400,862
Yuran Angkasa	3,068,016	2,599,643
Lain-lain	265,501	142,565
	3,910,684	3,175,700

(n) Peruntukan hutang rugu

	31.12.2016 RM	31.12.2015 RM
Elaun kemerosotan masuk kira semula/(elaun hutang rugu) berhubung pengurangan nilai dalam pembentukan dan pendahuluan		
(a) Peruntukan penilaian individu peruntukan dibuat dalam tahun semasa	32,127,600	26,155,748
jumlah dimasuk kira semula bagi pemungutan semula	(11,136,766)	(7,319,614)
(b) Peruntukan penilaian kolektif peruntukan dibuat dalam tahun semasa	4,968,192	2,933,308
	25,959,026	21,769,442